

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

(05)

N Ø R R E

I

NR. 12 - 1972 - 64. ÅRGANG

S

BED OG ARBEJD

S

U

M

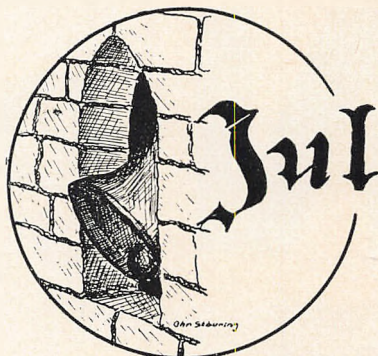

HØJSKOLE OG EFTERSKOLE
 UDGIVET AF ELEVFORENINGEN

DEN FØRSTE JUL

Af Laurits Kaag

Augustus sad i sin Kongegaard,
en Ordre han lod udgive:
Al Verden, som under mit Scepter staar,
sig lade i Mandtal skrive.

Kvirinius, Høvding i Syriens Land,
lod Bud til Nazareth sende.
Maria og Josef, den Tømmermand,
sig brat imod Bethlehem vende.

Saa vandred' de fremad, skønt tungt det gik,
mod Davids Stad i det fjerne;
i Bethlehemsstalden de Herberg fik,
der tændtes vor Julestjerne.

Al Verdens Haab blev i Stalden født
og svøbt og lagt i en Krybbe,
det hviled' just ej paa Bolster blødt,
men rig var de tvendes Lykke.

Og der var Hyrder i samme Egn
paa Nattevagt ved Hjorden,
de saa i Skyen et sælsomt Tegn:
som Lyn, men ingen Torden.

Og brat foran dem en Engel staa,
Guds Herlighed dem omstraale,
af sælsom Frygt de gribes maa,
hvo kan Guds Glans vel taale.

Men Englen sagde: Frygt ej; thi se,
stor Glæde jeg jer forkynder:
Nu fødtes en Frelser fra Folkets Ve,
sit Jordeliv Kristus begynder.

Med Englen en himmelsk Skare var:
Nu Gud i det højeste lovet
for Freden, han Jorden skænket har,
i Slægten sit Velbehag vogtet.

Til Bethlehem Hyrderne nu paa Stand
sig skynder og ser Guds Under,
om Synet fortælles til Kvinde og Mand.
Maria paa Ordene grunder.

Med Lov og Pris nu Hyrder gik
til Faareflokke paa Vange;
de takked' Gud for Syn, de fik,
for Budskab ved Engles Sange.

O, Frelser, som i det høje bor,
du højlig priset være,
vi synger for dig i Julekor:
Dig ske evindelig Ære!

Vort Liv med Glæde vi vier dig ind
og beder dig Bolig tage
udi vort Hjerter vor Sjæl, vort Sind,
du eje det alle Dage.

(Julen 1924)

1887

1972

*Skolens
stifter*

*Pastor
Ad. L. Hansen*

DETTE BLAD

er både et jubilæumsnummer og et julenummer, hvad der også tydeligt fremgår af indholdet.

Foruden pastor Ad. L. Hansens indlæg og Vilh. Becks svar i »Indre Missions Tidende« af 21. august 1887, der var begyndelsen til oprettelsen af Nr. Nissum højskole, bringes også indlæg fra tre forhenværende forstandere, der stadig lever og er interesseret i skolens liv og virke. Deres indlæg dækker skolens historie siden 1915.

Andet stof, der også er skrevet af mennesker, der har tilknytning til skolen, samt alle de almene meddelelser og julehilsener, udsendes med håbet om, at interessen for skolen her i Nr. Nissum stadig må være levende.

GOD JUL! – GODT NYTÅR!

Ths. M.

1887

En kristelig Højskole i Indre Missions Retning

Indre Mission har i de sidste Aar arbejdet meget blandt de Unge. Børnegudstjenester ere opstaaede i stort Antal, og mangfoldige Ynglinge- og Pigeforeninger ere blevne stiftede rundt omkring, hvor de Unge have forsamlet sig til fælles Opbyggelse og Betragtning af Guds Ord. Der er imidlertid flere Gange bemærket, at der i dette Arbejde for de Unge har manglet et Led af ikke ringe Betydning, nemlig en Skole, hvor de, der kunde ønske en videregaaende Uddannelse ud over, hvad de have modtaget i Almueskolen, kunde tage hen. Vi have jo nok de grundtvigske Højskoler, men uden paa dette Sted at skulle indlade mig paa nogen Bedømmelse af dem, kan man dog vist sige, at de fleste troende Mennesker af Indre Missions Retning nærer nogen Betænkelighed ved at benytte dem, paa enkelte Undtagelser nær. Jeg har derfor i et Par Aar beskæftiget mig med det Spørgsmaal, hvorledes vi skulle faa en Indre Missions Højskole, og hvorledes den skulde indrettes, og efter nu at have forelagt Indre Missions Bestyrelse min Plan og faaet den billiget, er det blevet bestemt, at jeg forsøgsvis skulde begynde en saadan Højskole.

Maalet for Arbejdet med de Unge, der søgte til den, skulde da være først at stille dem lige overfor deres Gud, at de maatte faa deres Liv i ham og komme til at leve et sundt kristeligt Liv, men dernæst ogsaa meddele dem de for Livet nødvendige Kundskaber. Derfor bliver det vigtigste Fag ikke Historie, men Religion (udvidet Konfirmationsundervisning, Bibellæsning og Missionsforedrag o.s.v.), og dernæst vil der blive meddelt Undervisning i Dansk (med Retskrivning og Stil), i Historie (særlig Danmarks- og Kirkehistorie), i Regning, Skrivning, Geografi

o.s.v., idet vi bygge videre paa det Grundlag, der er givet i Skoleundervisningen og Konfirmationsforberedelsen. – Mindre Lærebøger bruges som Grundlag, og det forventes, at de Elever, der komme, virkelig ønsker at arbejde med for at lære noget. – Flere af Egens Indre Missions Præster have lovet at tale paa Skolen.

Skolen agtes begyndt her i Nr. Nissum. Her vil blive Plads til ca. 20 Elever, og saafremt saa mange melde sig, og Herren vil, vil der blive begyndt for Karle til November. De, som ønsker at optages, bedes snarest muligt at indmelde sig, idet de opgive Navn, Stilling, Alder og indsende enten anbefalinger fra troende Mænd eller en forsegleet Sædelighedsattest fra en Præst, der kjender Vedkommende.

Til en saadan Skole vil det være i høj Grad ønskeligt at kunne knytte et Bibliothek af gode Bøger af forskjelligt Indhold. Skulde der ikke være nogen, der ville hjælpe dermed? Der ligger sikkert mange saadanne Bøger, som ere gennemlæste og kunde afses. Alle disse saaledes forærede Bøger blive, efter Aftale med Indre Missions Bestyrelse, Missionsens Ejendom.

Dermed være nu denne Sag anbefalet til Indre Missions Venners Interesse og Forbøn. Herren gjøre saa, som han vil.

Nr. Nissum Præstegaard i August 1887.

Ad. L. Hansen,
Præst.

Det er, som Pastor Hansen har anført efter Aftale med Indre Missions Bestyrelse, at denne Begyndelse gjøres med at oprette en Høj-

Den »ny«, nu gamle præstegård, hvor højskolen først havde til huse.

skole afpasset efter Indre Missions Retning og Farve, og det er med denne Bestyrelses fulde Samstemme i Planen for Undervisningen og med dens varme Anbefaling, at Pastor Hansen udsender sin Indbydelse til de Unge blandt Missionens Venner om at tage paa Højskole hos ham. Allerede i mange Aar har der været Trang til en saadan Højskole, afpasset efter Indre Missions Retning. Jeg har i en Aarrække modtaget Forespørgsel fra mange Unge om, hvilken Højskole de skulde vælge, og jeg har været meget indskrænket i Valget, thi det kan efter min Erfaring ikke nytte at henvise de Unge af Indre Missions Venner til en grundtvigsk Højskole; de føle sig fremmede der og finde ikke det, som de ville finde paa en Højskole. Det er mig derfor en Glæde at kunne nu, hvad jeg længe har ønsket, vise dem hen til en Højskole, hvor de kunne føle sig hjemme, og hvor de forhaabentlig ville finde hvad de søge: et Samliv med ligestemte Brødre og en Undervisning, hvor Undervisning i Kristendom stilles i Spidsen for den hele Undervisning. Det er ingenlunde Meningen at oprette en Højskole, som skal staa som en Modsætning og Udfordring over for de grundtvigske Højskoler; disse passe nu for Grundtvigianerne,

men ikke for Indre Missions Venner, men Meningen er, at afhjælpe en Trang, som længe er følt blandt de Unge af Indre Missions Venner. Og forhaabentlig vil dette Forsøg blive Begyndelsen til Oprettelse af flere lignende Højskoler andre Steder i Landet. Det eneste jeg har at indvende mod Pastor Hansens Skole, er Bibeholdelsen af Navnet »Højskole«. Det er jo i Virkeligheden et fuldstændigt meningsløst og fuldstændigt uberettiget, fordringsfuldt Navn, naar man betænker den Undervisning, der kan gives i nogle faa Maaneder, bygget paa et saa tarveligt Underlag som den Oplysning, de unge medbringe fra vore Almueskoler. Jeg vilde meget hellere have brugt Navnet »Lavskole«, thi lavt og jævnt maa den Undervisning drives, som de Unge med deres ringe Udvikling og Oplysning kan drage Nytte af. Men Pastor Hansen har nu ment at burde bibeholde Navnet »Højskole« som et Navn, der har vundet Hævd, og lad den saa hedde »Kristelig Højskole i Indre Missions Retning« i det Haab, at Herren vil velsigne den, som han har velsignet alt andet Arbejde i den indre Mission.

Vilb. Beck.

Skolen, der kan ses, og som selv har et syn

Af Ludvig Meinild

Ville nogen vove at fortælle, hvorfor Nr. Nissum højskole ikke står, hvor den blev oprettet, men på det sted, hvor den nu har fundet sin plads, da kunne der skrives en tyk og eventyrlig bog.

Her skal kun visse af eventyrets træk tegnes.

Vi begynder 1911, 24 år efter skolens start. Da var der vokset et stort seminarium op, og ingen sagde mere: Der ligger højskolen! Den kunne ikke ses.

Man sagde i stedet: Der ligger seminariet. Den adresse kender alle.

Det år fik seminarieforstanderen i Haslev den idé at skrive til seminariet i Nr. Nissum: Vær så venlig at anvise os den af de nye dimmittender, der bedst vil egne sig som lærer hos os! Det havde han held med og fik en lærer, der blev knyttet til Haslev seminarium for livstid.

Året efter skrev forstanderen i Nørre Nissum til sin kollega i Haslev: Nu vil vi gerne ha' anvist en nyuddannet lærer. Han skal undervise i forberedelsesklassen og tillige være højskolelærer.

Der gik brev tilbage tre måneder før eksamenstiden. Helene fik ad samme snørklede veje ansættelse ved skolen i Agersted ved Sæby. Vi kom altså begge til Jylland. Hverken falstringen eller sjællænderen anede, at det dengang tog 36 timer at rejse fra Sæby til Nr. Nissum, og at det var nødvendigt at overnatte undervejs. Det blev for mig et lærerigt og fornøjeligt år i Nørre Nissum. Forberedelsesklassen havde mere end fyrretyve elever. Der var jeg hårdt spændt for, men de, der dengang var elever og endnu kan udtale sig, vil holde med mig, når jeg siger: Vi havde det herligt!

På højskolen var stemningen den samme. Men holdene var desværre langt mindre både sommer og vinter.

Sognepræsten C. Asschenfeldt-Hansen var forstander for seminariet og var tillige travlt optaget af møderejser og litterært arbejde. Han var en myreflittig mand, hvis navn havde en god klang i alle Indre Missions Kredse, hvor man flittigt læste, hvad han skrev.

Højskolens forstander var cand. phil. A. Krogsøe, der forstod at gi' mig fri bane på højskolen. Han og hans frue, Mette Krogsøe, blev mine nære personlige venner.

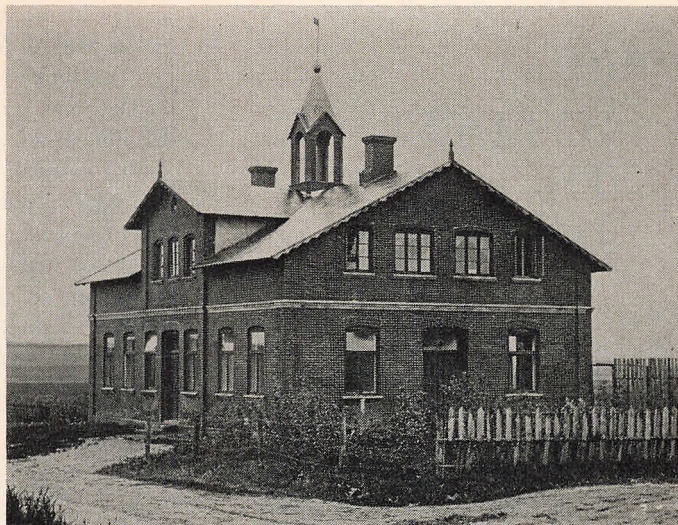
Jeg følte mig hjemme i Nørre Nissum, og Helene, der kom på besøg i fastelavnen, gled ganske naturligt ind i kredsen.

Men jeg kunne kun blive i Nørre Nissum et år, for jeg skulle være soldat. Det fandt jeg så naturligt, at jeg nu slet ikke forstår min store uforstand: Fra højskolen til militæret! Jeg skulle se og opleve meget, før jeg fandt ud af, at større kolbøtte kan ingen opvise. Da bevæger man sig fra medmenneske til modmenneske, fra livet til døden, fra vækst til nedbrydning.

»Nu har jeg været soldat i 40 år, men jeg har aldrig tænkt den tanke, at vi skulle få krig!« sa' den gamle stabssergent Nielsen til mig, da jeg som medhjælper fulgte ham til eksercerpladsen i Viborg natten mellem 4. og 5. august 1914. Her lå dynger af våben og uniformer. Midt i nattens mørke stod vi ved lygteskin og sørgede for ikklædning af mandskab fra gamle årgange, der havde modent korn hjemme, men nu skulle tilbringe dagene med noget andet end at bringe korn i hus.

»Jeg har aldrig troet det!« sa' stabssergenten. »Men nu er vi snart midt inde i det! – Nu kommer krigen, drenge!«

Den første højskole-
bygning.

Vort land blev skånet for krigen 1914–18. Men danske soldater lå i hele denne lange tid som »indkaldt mandskab« på kaserner og i kantonnement, revet bort fra deres hjem, deres daglige arbejde og deres nærmeste. Ingen kan gøre op, hvor megen ulykke dette kom til at betyde for mange.

Helene og jeg havde for lang, lang tid siden fastsat en dag, hvor vi ville holde bryllup, og vi mente ikke, at en verdenskrig skulle ændre denne dato.

Helene var lærerinde med eget hus på Falster, og jeg var underkorporal, indkvarteret i Horsens. Det militære reglement medførte, at læredrenge og andre, der nysgerrigt fulgte vor morgenparade på torvet i Horsens, hørte vor premierløjtnant oplæse følgende:

Regimentschefen meddeler efter ansøgning underkorporal nr. 17/1914 tilladelse til at indgå ægteskab. Underkorporalen får i den anledning 6 dages orlov.

Trods verdenskrig lod det sig gøre at holde bryllup den 30. marts 1915. – Mine forældre

bryllupsdato. – 1. september 1916 blev jeg midlertidig hjemsendt og kunne samme dag tiltræde som lærer i Hulby, Tårnberg sogn ved Korsør.

Her fik vi vort lykkelige hjem i en strå-tækket skole, opført 1826. Og her stiftede vi værdifulde bekendtskaber med lærere i omegnen, blandt andre Søndergård Jakobsen i Egeslevmagle, der senere blev lærer i Vestre skole, Nr. Nissum. Og her oplevede vi 1918 den 11/11 kl. 11, da første verdenskrigs sidste granat blev kastet. Mere end 4 år og 3 måneder havde denne heksesabbat varet. Og det sidste år havde den spanske syge sendt sin sorte slagskygge ind i mange hjem. Især blandt unge blev mange revet bort af denne smitsomme febersygdom, der fortsatte flere år efter krigens ophør.

Det lader sig ikke gøre at beskrive den befrielse, vi alle følte, da krigen og alle indgreb i menneskers personlige liv hørte op.

Når noget rører mit sind, tyer jeg til poesien. Det gjorde jeg også i denne situation. Jeg skrev digtet: »Hyldest til julen«. Og efter nogen overtalelse fik jeg organist Hansen i Korsør – senere domorganist i Haderslev – til at skrive en yndig melodi og udsætte den,

---

Det værste et menneske kan gøre mod andre, er at gøre uret mod andre.

Henrik Ibsen
(1828-1906)

Julen 1918

HYLDEST TIL JULEN

*Du elskede jul – Mens århundreder skred,
du tolkede Gudsfredens gåde. –
Men aldrig i slægternes tusinde led
har verden som nu næret længsel mod fred
og trang til Guds enbårnes nåde.*

*Kor: Du mægtige fyrste, du kærlige ven,
du elskede os, så vi elsker igen
og flokkes med fryd i dit følge!*

*Trods talrige sekler du taler med fynd,
mens troner og fyrster bortfejes!
Du viser vor vilje – så tvivlende tynd –
en evighedsret, hvor vor knugende synd,
men også vor længsel skal vejes. –*

Kor: Du mægtige . . .

*Ja, selv under smitsotens hærgende pest
du lægger din glans i vort øje. –
Du hellige jul, du er hjerternes fest!
Vi åbner vor dør, og du bringer som gæst
hærskarernes drot fra det høje!*

Kor: Du mægtige . . .

*Til tusinde slægter du talte dit ord
og mødtes af takkende toner.
Nu hylder vi dig fra den blodstænkte jord. –
Et brus skal der lyde fra syd og fra nord
med jubelsang fra millioner.*

*Kor: Du mægtige fyrste, du kærlige ven,
du elskede os, og vi elsker igen
og flokkes med fryd i dit følge.*

I »Melodier til små sange«, side 8, findes den melodi, som oprindeligt er skrevet til »Hyldest til julen«.

---

så den kunne bruges ved koncerter. En ung maler, Ågård, lavede titelblad, og boghandler Torkildsen i Haslev lod nodebladet trykke. Der var fra alle sider udtalt stærke forhåbninger om, at dette forfærdelige blodbad midt i kristenheden skulle vise sig som »krigen mod krigen«, og man satte netop derfor stort håb til det folkeforbund, som den amerikanske præsident Woodrow Wilson var talsmand for. Nu skulle ikke alene krigen slutte. Nu skulle uretten, som er krigens årsag, fjernes. Dette er jo netop julens budskab om fred på jorden. Kun når man fatter noget af stemningen ved første verdenskrigs slutning, forstår man de tanker, der bevægede mig, da jeg skrev: »Hyldest til julen«.

Dette melodiblad kom til Nørre Nissum seminarium, og musiklærer Møller fik seminarieeleverne til at indøve værket for kor og orkester. Det blev meget festligt, og til stede var mine venner, hr. og fru Krogsø og lærerinde Rasmine Nielsen. »Hyldest til julen« gjorde afslutningsfesten før jul højtidelig.

Endnu inden julen var ovre, kom der brev, om ikke Helene og jeg kunne tænke os at komme til Nørre Nissum og aflaste Krogsø for en del af hans arbejde. Han var nu forstander for begge skoler og ville meget gerne samtidig fuldføre sine teologiske studier. Kort sagt: Han trængte til nogen, der kunne og ville hjælpe til.

Der kom en brevskrivning i gang, og pastor Asschenfeldt-Hansen, der nu var formand for seminarieaktieselskabets bestyrelse, foreslog, at Helene og jeg skulle overtage højskolen, så Krogsø kunne samle sine kræfter om seminariearbejdet.

Vi var så godt som enige om denne ordning. Men da kom der bud fra Krogsø, at han for sine studiers skyld nødtes til at forlade begge skoler, så snart næste eksamen tog ende. Der ville nu blive to selvstændige skoler med hver sin forstander, og både han og Asschenfeldt-Hansen ønskede, at vi skulle overtage højskolen. Vi lovede at forsøge et år. Jeg søgte orlov fra Hulby skole og fik lov

at holde vikar. Så forsigtige syntes vi, at vi måtte være. Men da året var til ende, blev vi hængende.

Samme aktieselskab ejede begge skoler. Seminarier havde stort behov for udvidelse, og der var ingen faste grænser for skolernes områder. Før vor ansættelse havde et bestyrelsesmøde vedtaget at nedlægge højskolen og inddrage alle bygninger til seminarier. Men Asschenfeldt-Hansen har personligt fortalt mig, at dette skete en sen aften, og da han vågnede næste morgen, mærkede han en angstfuld spænding og udbrød: *Hvad var det, vi gjorde i aftes? Nedlagde vi Indre Missions ældste højskole? Det kan vi da ikke gøre!* Efter denne oplevelse havde han skrevet sit første brev til os.

Højskolens elevtal var i disse år omkring 25–30. Vor økonomi hvilede på seminaristpensionater på 100 pensionærer, som Helene ledede fra højskolens lokaler, hvilket betød, at højskoleeleverne måtte vente med at gå til bords, til næste servering kunne finde sted.

Højskolens elevværelser var fuldstændig i stil med datidens usle karlekamre og savnede mulighed for opvarmning.

Gennem mødevirksomhed og brevskrivning var en del Indre Missions samfund i Vest- og Midtjylland vakt til forståelse af, at Nørre Nissum højskole burde genrejses som selvstændig virksomhed. Der manglede en indsats fra bestyrelsens side. Men hver gang disse gode mænd (kvinder var der naturligvis aldrig tale om) samledes, havde seminarier så mange punkter på dagsordenen, at man aldrig nåede til højskolens problemer. Om disse forhold skrev jeg et oprørsk og pågående brev til formanden sidst på året 1921. Nu skulle der ske noget. Det kunne ikke vente længere! Jeg tav ikke om det. Det har aldrig været min skik at sluge urimelighederne. Da skete det en stille aftenstund, at der trådte en deputation fra seminarier ind ad vor dør. – Ja, de ville bare gøre opmærksom på, at de over for formanden og alle andre ville gøre det klart, at de fraskrev sig al meddel-

agtighed i min henvendelse til bestyrelsen, som de både nu og fremdeles ville vise den sande og rette ærbødighed. – Jaså!

Der stod Helene og jeg som de utaknemmelige oprørere, vi var! Dagene gik indtil jul. Da kom der besked om, at der var truffet bestemmelse om bestyrelsesmøde den 3. januar 1922. Dagsorden: Højskolens fremtid! Vi gik i den tid og ventede vort femte barns fødsel og håbede naturligvis, at det kunne være til side før bestyrelsesmødet. Det skete ikke.

Den 3. januar blev en mærkedag for Nr. Nissum højskole. Da fik højskolen sin egen bestyrelse, adskilt fra seminariet. Formand blev daværende sognepræst I. P. Agger. Ham havde jeg truffet allerede 1913 i Bodilsker præstegård på Bornholm, hvor han dengang var sognepræst. Det var et betydningsfuldt skridt. Pastor Agger så straks en opgave i sit betroede hverv. Men der skete mere på denne historiske dag. Det blev bestemt at købe »Brejdblik«. Der skulle rettes henvendelse til forretningsfører Helligsøe om at udarbejde tegning til en højskolebygning med plads til 50 elever. Og endelig blev det fastslået, at skolen skulle bygges, hvor den nu har sin plads. Nogle syntes, at det var symbolsk: Imellem kirken og missionshuset! Andre mente, at det ville være godt, at højskolen lå et sted, hvor den kunne ses. Og endelig var der også syn for, at man herfra havde et vidt udsyn over det land, som den skulle være skole for.

Jeg må ikke glemme den allervigtigste begivenhed på denne dato: Da blev Karl Gunnar født.

Fra vort køkken blev både seminariets og højskolens gæster bespist. Det skete også denne dag. For maden var der sørget forud, og den blev serveret hos seminariets forstander. Hos os bragte fødselen megen uro, men var sammen med bestyrelsens lykkelige beslutning med til at øge vor glæde. Carl Gunnar blev på »den ny højskole« alles yndling.

Nu var der endelig åbnet mulighed for at

gøre ende på de uheldige forhold, som hver dag og hver time på dagen hindrede os i at gøre højskolen til det, som den gerne skulle være for de unge, vi samlede: En forening af hjem og skole, hvor alt det bedste, som vor folkearv rummer, kan gøres levende og tilgængeligt for unge, hvis fremtid stiller krav om livsvisdom, standpunkt og idébestemt vilje. Vi var ud over alle grænser lykkelige over, at vor drøm om en selvstændig skole nu var på vej mod sin virkeliggørelse. Enhver, der har stået i en tilsvarende situation mellem skuffelse og håb, vil forstå os.

Men foreløbig betød det kun øget arbejde, stærkere optagethed og kravet om at løse helt nye problemer, mens de gamle stadig tyngede. Trods dette var det følgende år fuldt af mange lykkelige oplevelser.

I sommeren 1922 havde vi vort allerstørste elevhold på den gamle skole. Det kneb i høj grad at skaffe plads, og til to havde vi måttet sende afbud.

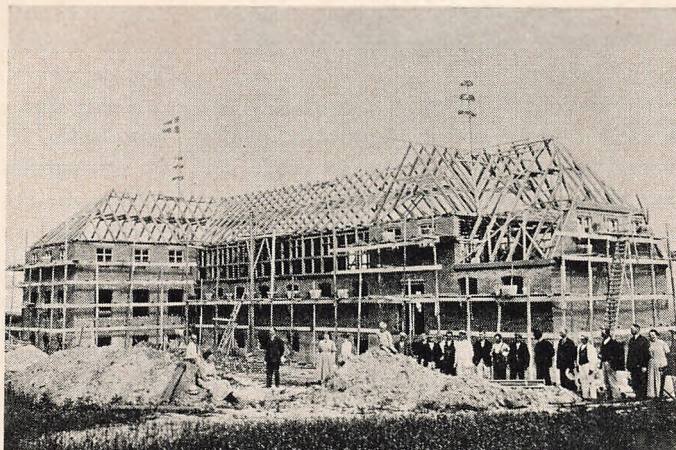
Men havde vi troet, at beslutningen fra 3. januar uden videre gik glat igennem, så viste det sig hurtigt at være forhastet. Den foreløbige bestyrelse kunne slet ikke træffe bindende bestemmelse om højskolens fremtid. To gange måtte aktieselskabets aktieejere sammenkaldes, før aftalerne var bindende. Den sidste sammenkomst fandt sted den 5. maj 1922.

Da skete den endelige adskillelse af seminarium og højskole. Aktieejerne var i realiteten både sælger og køber af højskolens gamle bygninger, have og øvrige værdier. Købesummen, 35.000 kr., bar også præg af denne kendsgerning.

Men vor glæde var overvældende, da skridtet var gjort.

To dage før havde vi modtaget sommerens elevhold, 43 piger. Det var skolens største elevtal i tiden efter 1909. Vi bad pastor A. Krogsøe og pastor Asschenfeldt-Hansen om at tale til de unge, som desuden blev hilst velkommen af vor egen sognepræst, pastor I. P. Agger, og af mig ved et møde på høj-

Rejsegilde på den nu-
værende højskolebygning.

skolen, efter at de vigtige afgørelser om højskolens fremtid var afsluttet.

De fleste af de penge, vi fik for den gamle skole, gik til købet af »Brejtdablik«. En ny højskolebygning ville koste omkring 75.000 kr. Nu gjaldt det om at komme ud med raslebøssen. Intet var mig mere imod. Men højskolebladene fra den følgende tid viser, at der straks blev taget fat. Og det blev mødt med forståelse af visse kredse. Desværre langt fra af alle. Det fremgår tydeligt af et indlæg i »Fra Nørre Nisum Højskole«, november 1922, hvor højskolelærerinde Rasmine Nielsen skriver følgende:

»Højskolens flytning er efterhånden blevet noget af et brændende spørgsmål. – Jeg tager vist næppe fejl, når jeg mener, at størsteparten af vore gamle elever og venner på forhånd er imod en eventuel flytning af højskolen, eller i det mindste ikke kan forstå den tanke. Derfor kunne jeg ønske at gøre et forsøg på at få disse gode venner til at forstå det. – – – Hvis vi nu ville bede blot de fem forstandere, skolen har haft i min tid og så måske lige så mange lærere, der har været her inden for samme tidsrum, – bede dem om at påpege alle fordele og ulemper ved to så forskellige skolers så nære beliggenhed, vil jeg tro, at ulemperne – fordelene ufortalt –

ville blive opnoteret som langt de fleste. – – – For mig står det da nu sådan, at enten må man nu give højskolen andre og bedre kår, end den efterhånden har fået, eller også må man regne med, at den ikke har nogen lang levetid for sig. Og disse bedre kår får den efter min mening ved, at den får sit eget område inden for en ikke alt for ringe cirkelring og der lever sit eget frie liv.

En livsbetingelse er det for højskolen, at den får blivende lærerkræfter og ikke skifter ledelse med så korte mellemrum, som det hidtil er sket, helst slet ikke.«

– – –

Rasmine Nielsen kom som ung pige fra Sangstrup på Djursland til Nørre Nisum som højskoleelev. Det var i forstander J. Andreassens tid. Han gjorde hende til sekretær og senere til højskolelærerinde, og dér var hun på den rette hylde. Senere tog hun eksamen på seminariet og blev lærerinde der. Som den dygtige og afholdte lærerinde, hun var, havde hendes ord stor vægt.

– – –

Jeg gjorde samme synspunkter gældende som Rasmine Nielsen, og på spørgsmålet: Hvorfor samler vi ind? svarede jeg:

»Vi samler ind, fordi skolen i fællesskabet med seminariet er sygnet hen og har fået så

ringe kår, at dens forhold på ingen måde kan sammenlignes med andre højskoler. Skal vi nævne enkelte ting:

1) Højskolen skal bespise et stort antal seminarister og må derfor på grund af pladsmangel servere alle måltider to gange. På den måde må højskolen indrette sine timer og spisetider efter seminariets krav.

2) Højskolen har selv måttet indrette en midlertidig forstanderbolig, medens der slet ingen lærerbolig findes. Højskolen har ikke tilstrækkelig mange elevværelser. (Seks elever har i sommer måttet bo uden for den egentlige højskolebygning.

3) Højskolen må erhverve sig et mindre landbrug, for at vi kan have en god økonomisk basis og frembringe produkter til egen husholdning.

4) Højskolen bør efter vore og tidligere arbejders erfaringer ligge ved landevejen. nær kirke og missionshus og fuldstændig adskilt fra seminariet. Da nu seminariet fuldt ud har brug for alle højskolens bygninger og mere til, mener vi, at tidspunktet er inde til at bringe højskolens forhold i god gænge.

Nu spørges der så: Er det nødvendigt?

Og svaret bliver: Ja, det har vist sig gennem mange år, at man ikke kan drive højskole i Nr. Nissum under ringere kår end på landets øvrige højskoler, uden elevtilgangen svinder ind.

Og endvidere har det vist sig, at alle arbejdere, som højskolen har haft de sidste 20 år, har forladt skolen igen meget hurtigt, medens andre skolers arbejdere trofast holder ud. Skolen har nu sin femte forstander i tyve år, og i samme tid har den haft skiftende arbejdere i snevevis.

Hvorfor? – Svaret er for mig så ligetil: Fordi skolens forhold hele tiden har frembudt så store vanskeligheder for arbejdet, at ingen i længden har kunnet lade sig fastholde helt og udelt af højskolegerningen. Og dette må til, om den skal lykkes. Og vi beder vore venner i kærlighed forstå, at vi efter tre prøvekår (og de har været lange og vanskelige

nok) nu er kommet til det punkt, da vi enten må stilles under omtrent lige så gunstige kår som de, vore andre I.M.s højskoler frembyder, eller også må vi i stilhed træde ind i den lange række af forhenværende arbejdere ved Nr. Nissum højskole. Hvor smerteligt dette måtte være netop nu, da højskolen igen synes at være i vækst, så ville det dog være det eneste, der var at gøre, om vi skulle stå sandt, idet man i længden vanskeligt kan erkende de fejl og mangler, skolen har, og samtidig søge at drage elever og lærere hertil, som om skolen bød de bedste forhold. Derfor samler vi ind!«

Sandheden har sin egen fysik og dynamik. Den er sand, selv når den modsiges og knægtet og lider nederlag. Og vi led faktisk nederlag. Jeg havde hævdet, at vi på to måneder kunne hente 50.000 kr. hos vore gode venner i Vest- og Midtjylland. Men vi nåede i dette tidsrum kun 20.000 kr. og i tilgift en mængde udtalelser om, at skolen burde blive, hvor den var begyndt, og hvor den stadig var.

Men omvendt kan man med rette hævde, at det usande bærer nederlaget i sig, selv når det sælges på alle torve og besynges ved alle koncerter. En kastevind er nok til, at de usande påstandes båd kuldsejler.

Højskolen skulle ikke blive, hvor den var. Den skulle flyttes. Og den blev flyttet! Jeg må for at være sand fortælle, at aktieselskabet, »der havde gjort den gode handel med sig selv« ved at sælge højskolen til seminariet, indså vore vanskeligheder og skød 15.000 kr. til, da det kneb. Ad bugtede veje lykkedes det til sidst at sikre de økonomiske vilkår.

Jeg tør med sandhed sige, at vi gjorde disse års hårde arbejde for Nørre Nissum højskoles skyld. Vi var forvissede om, at denne skole havde en gerning at gøre, og at Nørre Nissum var stedet. Dertil medvirkede det meget, at jeg i Nørre Nissum havde en af mine bedste venner fra mine tidligste ungdomsår. Vi

Den første vinter under nye og større forhold.

havde truffet hinanden i Haslev 3/11 1907, da vi begge mødte til Haslev højskoles vinterkursus og hurtig fandt hinanden og blev venner for livet. Uden hans venskab var Nørre Nisum højskole nok aldrig blevet flyttet fra sin skygetilværelse i dalen til sin nuværende plads. Denne dygtige, indsigtfulde og opofrende ven var gårdejer Peder Frandsen, Øster Stokholm. Han trådte ind i højskolens bestyrelse, da den blev selvstændig.

Da jeg læste på Haslev seminarium, deltog han i et vinterkursus på Haslev Landbrugs-skole.

Da jeg deltog i iklædningen af indkaldt mandskab ved første verdenskrigs begyndelse, var han blandt de indkaldte, der måtte forlade høsten og bruge tiden til geværgreb og lediggang, og da Helene og jeg sammen med vore tre børn kom til Nørre Nisum for at overtage arbejdet på højskolen, holdt han med sin jumbe ved missionshuset og kørte os

ned til »Borgen«, hvor vi fik vort nye hjem i fire år.

Peder Frandsen og hans hustru, Kristiane, blev vore nærmeste venner i Nørre Nisum. Ingen forstod os bedre.

Onsdag d. 23. maj 1923 nedlagdes grundstenen til Nørre Nisum ny højskole. Det var rusk og blæst, men der var samlet en skare af vore venner.

Pastor Agger oplæste det dokument, som senere blev muret ind i sokkelen:

»Under mottoet: BED OG ARBEJD! grundede pastor Ad. L. Hansen i året 1887 Danmarks første Indre Missions Højskole i Nørre Nisum præstegård. Under Guds velsignelse voksede gerningen en stærk vækst. 1889 byggedes den første højskolebygning ved præstegården. 1892 begyndtes seminarieundervisning sammen med højskolearbejdet. Begge skoler havde i den følgende tid en velsignet blomstring. 1906 overtoges skolerne af

et aktieselskab, som førte arbejdet videre i Kristi ånd. Højskolens betydning mindskedes stærkt, samtidig med at seminariet voksede en sund vækst. For at hjælpe højskolen frem gav man den i 1919 sin egen forstander og søgte at give arbejdet mere selvstændighed. I året 1922 udskiltes højskolen fra seminariet, og højskolen er herefter en selvejende institution med sin egen bestyrelse. Den 3. januar 1923 afhændedes højskolens tidligere bygninger til seminariet for en sum af 50.000 kr., og højskolen købte samtidig ejendommen »Bredtæppe« med et tilliggende af 13 tdr. ld. for en sum af 30.000 kr. På denne ejendom opføres i året 1923 en ny højskolebygning. Tegningerne udførtes af skolens tidligere tegnelærer J. N. Helligsøe, København, og arbejdet overdroges til tømrermester N. V. Nielsen, Lemvig, for en sum af 72.000 kr. Tømrerarbejdet udføres af entreprenøren og murerarbejdet af murermester N. Pedersen, Nr. Nissum, og Th. Laursen, Lemvig. Centralvarmeanlæg, vandværk, el-installation og nødvendigt inventar er anslået til at ville koste ca. 25.000 kr.

Som gave til denne skoles opførelse er indkommet ca. 20.000 kr., og den manglende sum ventes fremskaffet fra tidligere elever og fra venner ud over landet. Grundstenen nedlagdes ved en højtidelighed på byggepladsen onsdag den 23. maj 1923 i kong Christian den X's tolvte regeringsår. Formand for højskolens bestyrelse er sognepræsten til Nr. Nissum, pastor I. P. Agger, og højskolens forstander er Ludv. Olsen.«

— — —

Pastor Agger trådte op på det flagsmykkede stillads og nedlagde den første sten og udtalte: Kom til ham, den levende sten, der vel blev forskudt af mennesker, men er udvalgt og dyrebar for Gud! Kirken har altid og alle vegne rejst skoler, fra universiteter til pogeskoler. Folkehøjskolen er kirkens yngste barn, thi også den er begyndt fra kirken og på kirkens grund. Præsten ønskede, at

skolens leder måtte stå fast på den gamle grundvold.

Landstingsmand Rasmussen-Byskov, medlem af Indre Missions bestyrelse, nedlagde den anden sten, idet han ønskede, at den gamle skoles motto: Bed og arbejd! helt og fuldt måtte gælde den ny skole.

Forstander Olsen nedlagde for skolens arbejdere den tredje sten og udtalte, at Jesusnavnet er det største af alle navne. Alt hvad stort der virkes, sker i dette navn, og der er især to virkninger, som dette navn udøver. Jesusnavnet læger, og gid det må kendes blandt mange unge i dette hus. Men Jesusnavnet er tillige ansporende og giver mod og kraft til det, som mennesket står magtesløst over for. Det er vort håb, at unge i dette hus må lære Jesusnavnet at kende, som det navn, der kalder offervilje og tjenersind frem!

Højskoleeleverne sang derefter følgende to vers:

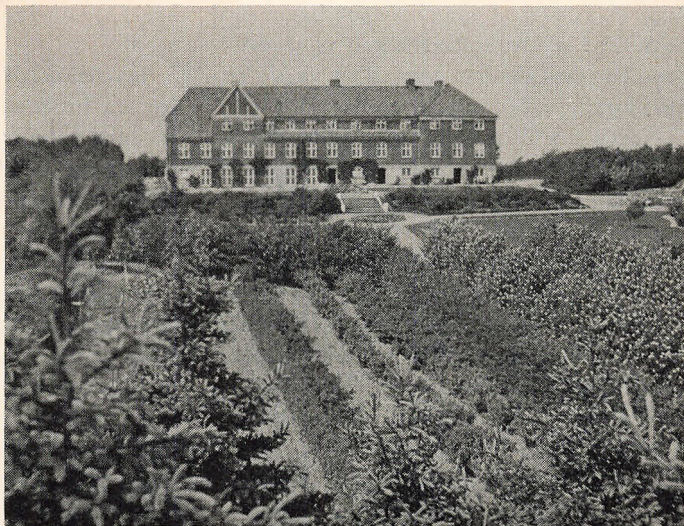
Huset, vi bygger, skal ligge i solen,
grundes ved vejen, der går til Guds hus.
Højt over hverdagen rejser vi skolen,
ser i det fjerne dog bølgerne brus.
Ikke et slot og ej heller en hytte,
højloftsstuer på jævne folks jord,
åbent for ungdom, der længes at lytte
slægt efter slægt til Guds evige ord.

Vekslende slægter vil takke og ære
Gud for den gerning, som grundedes her.
Måtte vi svage blot fuldere lære
troen, der ingen forhindringer ser.
Tit var vi ængstede, tiere trætte,
tiest vel tunge og trevne til tro.
Altid har Gud dog lagt værket til rette.
Gud er vort værn, og ved Gud skal det gro.

— — —

Laurits Kaag blev knyttet til højskolen allerede mens vi boede på Borgen. Han kom til os stærkt anbefalet af seminarieforstanderen i Haslev, der havde været vor lærer. Kaag var sammen med Rasmine Nielsen vore

*Parti fra haven før den
rigtigt voksede op.*

helt uundværlige hjælpere. Jeg har for få år siden besøgt Kaag alene ud fra den indskydelse, at jeg endnu en gang ville opleve nogle timer sammen med den mand, der i en vanskelig tid delte de svære kår med os.

I foråret 1923 stod Brejdablik tom. Kaag kunne gifte sig. Brylluppet fejredes i april, og Kaag kunne føre sin Dagmar ind på Brejdablik.

Om skolens mange aktiviteter skal der ikke tales her. Vore forskellige kursus var ikke absolut til gavn for skolearbejdet. Men de samlede mange, mange deltagere og bragte os i forbindelse med kredse, som ikke tidligere havde været knyttet til skolen. Vi havde hold, der nærmede sig 70. Det kneb flere gange at skaffe plads. Men det kneb især at holde forbindelsen vedlige med de kredse, der talte elever fra skolens første årgange i firserne og halvfemserne i forrige århundrede. Og selvfølgelig var dette ikke alene en mangel, det var en direkte fejl og gav sig nogle år senere til kende i de misforståelser, der blussede op og truede med at blive til storm, da jeg skrev og udsendte: »Syv spørgsmål til seks danske biskopper«.

Mit indlæg i fredsspørgsmålet var først

optaget af »Kristeligt Fredsforbund«s blad: »Fredsvarden«, der fik støtte af »Foreningen af antimilitaristiske præster«, hvor de to biskopper Valdemar Ammundsen i Haderslev og Ostenfeld i København var fløjmænd og blev stærkt udsat for angreb. De fornægtede kristendommens inderste væsen ved at blande kristentro og fredssag på en yderst uheldig måde.

Denne usømmelige adfærd fordømte de seks biskopper offentligt. Derom kunne man læse i alle blade.

Jeg syntes, at det forholdt sig ganske modsat. Jeg påviste, at deres påstande på syv punkter groft stred mod nytestamentlige udsagn, og jeg forlangte, at de på disse syv punkter skulle give klart forståelige svar. Jeg var så enfoldig at tro, at biskopperne ville unde mig et svar. Men jeg tog fejl.

»Kristeligt Dagblad«, hvis redaktører altid holder øje med abonnentprotokollen, tav bomstille. »Indre Missions Tidende« og »De unges Blad« fulgte trop. Kun det kommunistiske »Ugens Ekko« i Århus mente, at her var stillet kloge spørgsmål, som det var af vigtighed at få svar på fra kirkens ledere. Men dette blad tilføjede den syrlige bemærk-

ning, at »Ludvig Olsen åbenbart ligger med nøgne knæ på det kolde flisegulv og med foldede hænder, når han henvender sig til kirkens biskopper!«

Nogen stor beundring ligger ikke udtrykt i disse ord! Baggrunden for de stejle standpunkter og de skarpe ytringer var hele situationen efter første verdenskrig, hvor der under alverdens opmærksomhed rejste sig et russisk folk, frigjort fra Zarens militære og kirkelige tvangsregimente, og hvor samtidig 300 millioner indere under en fredelig askets ledelse brød det engelske imperiums magt og fik englænderne til at spænde livremmen ind. Amerika havde isoleret sig, og i Tyskland begyndte Bayerns indbyggere at fortælle, at Tyskland ved et nederdrægtigt forræderi var gjort til et fattighus!

Kort sagt: Denne krig var endt som alle krige med de sejrendes tilrettelæggelse af udgangspunkterne, når det igen skulle gå løs. Inden for kirkelige kredse var der naturligvis mange meninger. Men to yderpunkter var at se.

En gruppe anså sig selv for at eje det sande syn, når de så krigen som en svøbe, der af en vred Gud sendtes over en ond verden, for at den ikke skulle drive sit spil for vidt. En anden gruppe troede ikke på den vrede Gud, ja, ikke engang på en djævel som krigens anstifter og ophavsmand. De anså uretfærdige livsforhold og uholdbare retstilstande som årsag til folkelig lagdeling og dermed til de tvistigheder, der gav herskere krigslyst og gav folkene en falsk livsopfattelse.

Ingen vil i dag misforstå mig, når jeg siger, at jeg umulig kunne tie til den første anskuelse. Jeg kunne ikke tie. Europas fremtid var truet, og dermed var vort eget land og vort folks liv truet. Jeg anså det for nødvendigt at yde et offer for freden.

Jeg talte vist aldrig om det ved møder. Men efter møderne. I hjemmene. Og der viste jeg tyske billedværker frem, hvor lemlæstede krigsofre fyldte side efter side. Folk holdt sig for øjnene. Sådanne bøger burde ikke tryk-

kes. Og sådanne ting burde kristne ikke tage sig af!

Jeg ved ikke af, at jeg nogen sinde på skolen har brugt så meget som et kvarter til at fordybe mig i fredsproblemet. Jeg anså ikke dette for et ungdomsproblem. Jeg så det som et økonomisk problem, der havde de velbjergetes interesse.

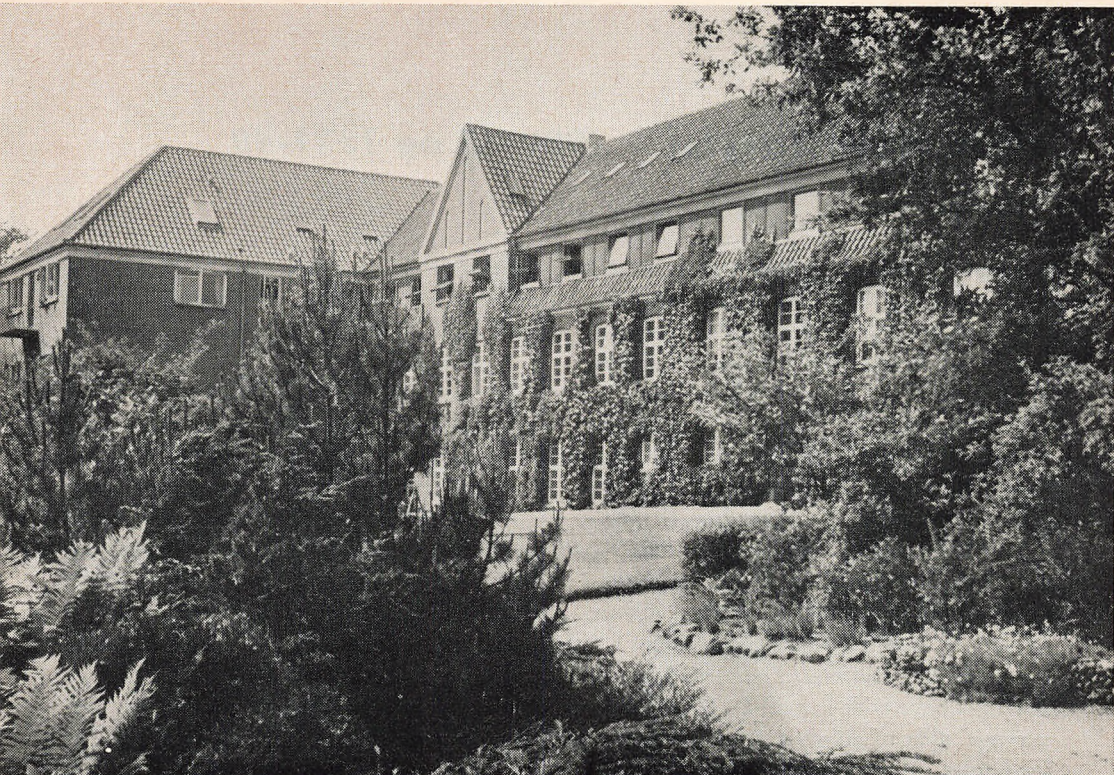
Elevtilgangen svigtede, og jeg fik breve, der tydeligt fortalte, at visse kredse ønskede mig over alle bjerge. Ikke eet brev blev ført til protokols eller opbevaret. De blev plukket i stumper og stykker, og jeg var en overgang vis på, at det ville ebbe ud af sig selv. Men senere kom der henvendelser fra mænd – aldrig fra kvinder – der gav mig grund til overvejelse. Det var gamle elever fra Ad. L. Hansens tid. Nu så de, hvad de tidligere havde anet, at skolen ikke alene var flyttet fra sin oprindelige plads, men at den blev drevet med et falsk mål for øje! Det kunne aldrig føre til noget godt.

Min forbindelse med Väst kustans Ungdomsskola i Sverige havde vist os, at dens ledelse gjorde rigtigt, da den forlod sin oprindelige støttekreds og begyndte et helt nyt sted med et enigt personale. Og med en enig støttekreds. Jeg havde intet håb om, at vi kunne gøre noget tilsvarende. Men vi kunne da undgå at være med til at nedbryde, hvad vi havde bygget op.

En dag cyklede jeg til Bøvling, hvor formanden, provst Rendtorff var præst. Ham kunne jeg frit tale med. Han sluttede sig selv til gruppen af antimilitaristiske præster, der dengang talte 126 medlemmer.

- Hvad skal vi så, hvis De rejser?
- Så skal I ha' en anden forstander!
- Ja, men hvor får vi ham fra?

Da jeg havde fortalt, hvem jeg helst ville ønske, bad provsten mig bringe ham og bestyrelsen i forbindelse med Laurits Kaag. Jeg rejste til Kragerup på Sjælland, og hos lærerparret dør lykkedes det, men først efter overtalelse, at bringe den forbindelse i stand, der medførte, at Nørre Nissum højskole har gen-

nemgået en smuk og rig udvikling under samme ledelse gennem lange tidsrum og således, at et fast lærerpersonale har været knyttet skolen til gavn for dens arbejde. Ja, Anders Kristensen har haft hele sin livsgering ved skolen på bakken.

Nu sidder jeg i dag, d. 11. i 11. kl. 11, i kulturhuset i Randers og skriver dette 54 år efter første verdenskrigs afslutning. Den tid er så fjern, at mange næppe tør fæste lid til sandfærdigheden af, hvad jeg har skrevet.

Så meget ændres samfundstilstanden og livsopfattelsen fra århundrede til århundrede. Det vil også ske i kommende tid. Og det gælder for os at finde og følge de veje, der tjener livet bedst, og mest medvirker til at fremme, hvad jeg tør kalde Skaberens Idé: En fremtid i fred og ikke i ulykke!

Med dette for øje blev i sin tid »Hyldest til julen« skrevet.

Og havde jeg ikke skrevet den! — —

Mon så Nørre Nissum Højskole nogen sinde var kommet til at stå, hvor den står i dag? Og hvor den står godt og trives vel!

Der er skoler, der står strid om.

Det var fredstanker, der medførte dens flytning.

Fredstankerne er, hvad der også i fremtiden bør fremmes gennem dens arbejde.

En højskole — og ungdomsskole — skal kunne ses. — Og den skal selv ha' et syn!

**Brug juleferien til at skaffe
en højskoleelev!**

Program sendes gerne

Min Nissumtid - 1920-25 og 1931-49

Af Laurits Kaag

I sommeren 1920 så jeg første gang Nr. Nissum højskole og seminarium. Året forud havde været betydningsfuldt for de 2 søskendskoler. De havde fået hver sin forstander. Højskolens, Ludv. Olsen, hed han dengang, ville jeg gerne hilse på. Jeg tænkte på at søge et ledigt lærerembede, forøvrigt det eneste ved skolen med fuldt timetal. Højskolen stod i det stærkt voksende seminariums skygge.

Der var adskillige af skolearbejdets venner, som sagde, at man hellere måtte lade højskolen dø og seminariet overtage alle fælles aktiver. Andre sagde: Indre Missions først oprettede højskole skal ikke alene leve, den skal også have gode livsvilkår. Disse fik gennemført, at man gik over fra at have fælles forstander og lærerpersonale til 2-skolearbejde. Dog var der adskilligt, der fremdeles greb ind i hinanden og skabte vanskeligheder, men også gav anledning til visse goder skolerne imellem.

Om dette og højskolens flytning tilfalder det eventuelt en anden at skrive mere udførligt.

Den daværende højskole var just ikke nogen skønhedsåbenbaring i det ydre og primitive i det indre, både med hensyn til værelsernes komfort, lokaler og hjælpemidler til undervisningen. Jeg fik ved ankomsten til november anvist et værelse med kakkellovn. Den var noget medtaget, men gav godt med strålevarme i sin nærhed. På gangen uden for døren stod en stor trækasse, som hver morgen blev fyldt op med tørv til mit brug.

Mit første egentlige arbejde som højskolelærer bestod i at gå op til rutebilen ved mejeriet Elmely, tage mod eleverne dér, hjælpe dem til rette og være med at bære bagage til højskolen. Jeg stak på hånden og sagde »velkommen« til hver enkelt. En af dem sagde

trøhjertigt: »Tak i lige måde!« Han antog mig for en kammerat. Det var ikke noget stort hold. Mon ikke de alle var landboere? Jeg mener det.

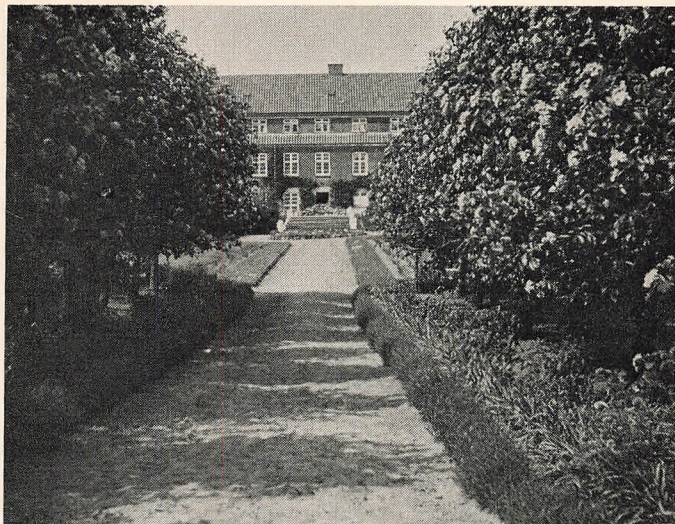
Det havde adskillige fordele, at vi kun havde små elevhold. Især at vi rigtig lærte hverandre at kende, og at venner af skolen inviterede til aftenkaffe i hjemmene eller til at se på gårdmænds landbrug om eftermiddagen og smage på konens gode hjemmebagte kager m. m., når den alvorlige del under landbrugslærerens og gårdejerens ledelse var overstået. Vi levede jo i en tid uden traktorer, men heste var højt prioriteret: »Ros en gårdejers børn, og han kan lide dig, ros hans kone, og han synes om dig, ros hans heste, og du vinder dig en ven for livstid«, sagde et mundheld.

I elevbladet februar 1921 var en humoristisk artikel med overskrift: »Ledt om huden vi løw, å hva vi hå læ, å hva vi såen helles bedryw te dawle«.

Jeg citerer, hvad der blev skrevet om disse besøg:

» I landbrug hå vi osse læ en grov bonk, å somti trau vi jo uj å si på besætninge. Så sku I helles bare hø, huden vi kå kritisier å si folk å fæ ette i krogene! Vi ska jo åsse bedøm die kreaturer, å somti blyv e omtrent regtig, å somti blyv e møj galt, å så er e næsten mjest fånøvele.

Te å si på hejst æ di flæst no hielt døgtig. De kå nåk si, om en krek æ omkreg de tyv, helle hun kun æ trej. Men få no dau sien kom vi iliwalle galt a stej. De trau en hejst få wos, å vi ku ålsammel si, te han lamme, men novn sø, te de ves wa på høve bagbien, å anne mjent, de wa på venstre forbien, å de ku vi no iliwalle ent blyv såen hielt jens om. Bagette drak vi kaffe å spist laukåg, å de ska a

lou få, vi ålsammel ha fåstånd po å ku blyv jens om.

De æ no helles ent ret tit, vi opno de om noun teng. Somti hå vi diskusjonsmød, hue dæ blyv holdt en tyv-trøje bette tåler, å så kå de endda si uj te, vi ent æ kommen nærre te hinån, end vi wa, dengang vi begønt, men så æ vi wal bløw en hiel diel kloger, å de æ jo da åsse got . . .

Nå, no ska a snårt hold op, men føst vel a da lig sej let, om det best a de hiele, å de æ moski ent så let å sej, hva de æ, få de æ wal nue fåskjelligt få wos ålsammel. Men somtire ær e næsten, som om Gud sjæl æ lig met imel wos, å vi hå ållere sjet stue teng, å no sto vi lig foran missionsugen, å så ær e manne a wos, dæ bej om å få ino mie å si, å hves I åsse vel bej få wos, så æ vi endda grov glåd ved de, å I vel åsse sjæl få møy velsegnels uj o e.

No vel a så sej fowal å tak, hves I hå løst, hva a hå skrøv, å helle æ vi lig gue venner få de.«
(sig. Jydske Klaus)

Når sommerpigerne rykkede ind d. 3. maj og også blev budt velkommen i adskillige hjem, var formerne naturligvis noget ander-

ledes. Leg afløste ofte bedømmelse af landbrug. Et var fælles: Der blev sunget meget og næsten altid sluttet med en andagt.

Vil jeg i dag efter de mange års forløb karakterisere eleverne, bruger jeg uvilkårligt de 3 tillægsord om dem som helhed: solide, vågne og glade, men med stor alvor bag og under livsglæden. Naturligvis havde de også deres skavanker, og der kunne være endog store vanskeligheder med og for nogle under deres højskoleophold.

For rigtig mange gjaldt det, at de havde som en væsentlig grund til deres højskoleophold, at de søgte omvendelse, klarhed og fornyelse i deres kristenliv. Der var vækelse på praktisk talt alle elevhold, stærkere eller svagere naturligvis.

Om missionsugen 1923 fortæller elevbladet: »Næsten hver eneste aften var missionshusets store sal stuvende fuld, og adskillige gange måtte den lille sal også tages i brug. Men skønt der var så mange mennesker samlede, herskede der stod stilhed, når talerne stod på talerstolen og under bedemoderne . . . Der var nogle, som fik begyndt på det største, et menneske kan begynde på: Et liv under Guds tilgivende nåde, i tjeneste hos ham,

der ofrede alting for os. Og vi fik sikkert alle sammen et »skub« i den rigtige retning.«

Ved samfundsmøderne kunne der falde djærve ord. Engang sagde en ældre mand: Når jeg går og tænker på døden og dommen, er jeg egentlig til tider lidt bange for det ve, der i Ny Testamente bliver sagt om dem, alle mennesker taler godt om.

Dertil repliceredes omgående: Jeg kan trøste med, at hvis du engang bliver fordømt på den store dag, bliver det i hvert fald ikke af den grund.

Samtalen blev fortsat ganske jævnt. Replikken var hverken ment eller optaget som en personlig fornærmelse.

Året 1923 førte ind i store begivenheder. Ved årsskiftet handlede højskolen og seminariet. Seminariet købte højskolens aktiver. Højskolens bestyrelse købte landbrugsejendommen Brejdablik på ca. 13 tdr. ld. En ny højskole skulle snarest opføres på den storlåede grund. Brejdabliks stuehus skulle være lærerbolig. Sidst i april holdt min Dagmar og jeg bryllup og tog boligen i besiddelse.

Ved sommerferiens slutning fik Brejdablik invasion. Håndværkerne skulle have haft den ny forstanderbolig så vidt færdig, at familien kunne være flyttet ind dér. Det var den ikke, og så flyttede min kone og jeg på loftsværelserne. Forstanderfamilien fik stueetagen. Her var tillige bispisning af 11 elever, som kom igen i august; undervisning i missionshusets lille sal.

Der var ikke plads at rutte med, men vi havde det godt sammen, og alle tog forholdene med godt humør. Indvielsen af den ny højskolebygning blev fastsat til d. 5. nov., men i okt. kom et elevblad, der fortalte, at indvielsen var udsat til d. 28. Og så skal jeg love for, vi havde en både festlig og god dag.

Eleverne kom dog allerede d. 3. nov., også de tog med godt humør, at de måtte færdes mellem travle håndværkere et stykke tid, og en god vinter fik vi.

2 gode arbejdsår fik jeg på den ny højskole, de lignede meget de forud omtalte.

Den opblomstring af højskolen, man havde forudset under de nye rammer, blev ikke som ventet, og i sommeren 1925 meddelte bestyrelsen mig, at skolen desværre ikke så sig i stand til at have en gift lærer.

Fra 1. nov. blev jeg ansat som enelærer i Kragerup, Ørslev-Solbjerg sogn på Sjælland. Det var meget svært at forlade NNH. Men vi blev godt modtaget i vor ny stilling og hjem. Snart var vi glade for både børnene og beboerne, blev vel nærmest lidt forkælede, sådan som det hændte for en landsbylærer i den tid.

Gik da tiden til hen i marts 1931. Da fik vi brev fra forstander Olsen. Indholdet var ganske kort genfortalt: Det er min agt at forlade Nr. Nissum højskole. Må jeg sige til bestyrelsen, at du vil træde i mit sted, om den ønsker det?

Mit svar lige så kort refereret: Du og din kone og Nr. Nissum højskole danner en enhed i vore øjne og bevidsthed. Lad de nævnte planer fare. Min kone og jeg synes ikke, der er nogen gyldig grund til at overveje dit forslag. – Men tak, fordi du tænkte på os.

Olsen: Vor beslutning er taget. Vi flytter i alle tilfælde. Overvej endnu engang.

Det gjorde vi så.

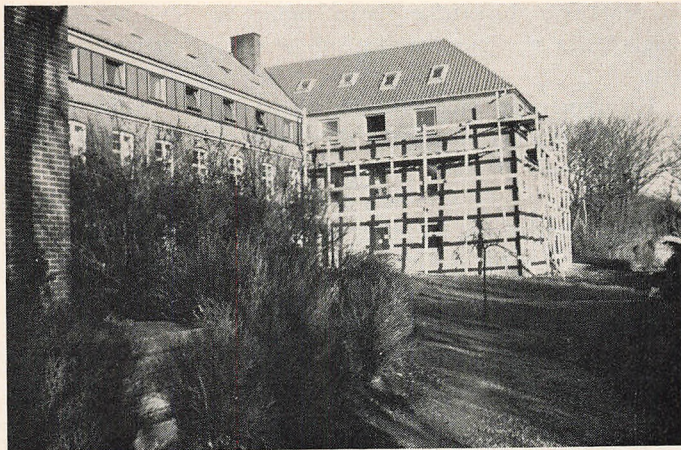
I den tids kristendomsforkyndelse taltes der ret stærkt om, at Gud havde en plan for hver enkelt, et livskald til både håndens og åndens arbejdere. Vi var bange for denne ny opgave. Men på en så personlig måde, at jeg ikke her skal eller kan fortælle det, kom den til at stå for os som et kald, som en opgave lagt hen til os. Og den 4. maj 1931 blev jeg antaget af den samlede bestyrelse som forstander.

Jeg har snart brugt den mig tildelte rundelige plads i jubilæumsnummeret, men vil også nu gerne fatte mig i korthed.

I det væsentligste blev højskolen søgt videreført i det gamle spor, men med nye impulser. Af disse nævnes:

Den forrige forstander havde arbejdet henimod oprettelse af en husholdningsskole

Den sidste nye udvidelse af skolen.

på Brejdablik. Det var undervisningsministeriet imod, og der kom også for få elever. Derimod voldte det ikke større vanskeligheder at få godkendelse af en husholdningsafdeling om sommeren i lighed med landbrugsafdelinger for karle om vinteren. Et skolekøkken blev indrettet i cykelstalden, og en ny cykelstald bygget. Brejdablik blev påny bolig for en gift lærer, den senere forstander A. Kristensen.

I 1935 fik vi godkendt en efterskoleafdeling. Det kostede blandt andet en del både skriftlige og personlige henvendelser til og i undervisningsministeriet – samt et husflidslokale på loftet. Dette blev indrettet sådan, at det om sommeren kunne omdannes til 2 elevværelser, der rummede 8 elever.

Der blev indkøbt moderne hjælpemidler til køkken og vaskehus. Elevværelserne fik bedre senge med fjedermadrasser. Klasseværelserne nyt inventar. I haven blev plantet en del frugttræer og andre vækster, ligesom »gryden« blev planeret. Mere kunne nævnes.

Nogle vil vel spørge, hvorledes kom der økonomiske midler til dette. Ja, efterhånden blev elevholdene større, og så viste skolens venner hjertelag til økonomisk støtte både ved direkte gaver og ved storstilet støtte til basarer.

Ingen, der var med, glemmer bortlodningen og basaren på 10 års dagen for den ny højskoles indvielse. Ved salg af lodsedler forud og ved et stort fremmøde på basardagen indkom et nettooverskud på 7.911,98 kr. Det var mange penge dengang. Og noget tilsvarende gentog sig flere gange.

Højskolens gæld var vokset fra indvielsesdagen og indtil da. Endnu levende bestyrelsesmedlemmer erindrer det møde, ved hvilket der blev besluttet, at for fremtiden måtte intet regnskabsår slutte med underskud. Mange tænkte, hvorledes vil det kunne praktiseres? Men det blev os virkelig givet, og vi betalte alle forbedringer og forandringer kontant. De blev ikke udført, før pengene dertil var i kassen.

Ofte undredes vi med tak og glæde over Guds velsignelse og venners hjælpevilje. – Mange, rigtig mange venner kunne ærligt og redeligt fortjene at få deres navn nævnet, men det er så mange, at jeg med overlæg har undladt at nævne nogen. Det betyder ikke, at jeg har glemt dem og deres indsats. Tværtimod. Men så er der tillige de såkaldte »stille i landet«, i vennekredsen. Deres navne kom ikke offentlig frem, men de levede med under højskolens gamle motto: Bed og arbejde.

Om vilkårene for NNH og NNE under

verdenskrigens besættelse af vort land og beslaglæggelse af skolen har jeg tidligere fortalt.

I slutningen af året 1948 fik jeg en fast overbevisning om, at nu var min kones og min arbejdsdag på den skole og den egn, der havde og har vor kærlighed, afsluttet. Vor gerning, vort kald lå fremover som lærer på landet, og atter fik vi vort virke i Midtsjælland.

Men hver gang vi spurgte godt nyt fra vor fordums vestjyske arbejdsmark, glædede vi os derover; for gammel kærlighed ruster ikke. Og nu skolen har rundet den anselige alder af 85 år og føjer en nybygning og udvidelse til adskillige andre forbedringer og udvidelser, hilser jeg den, dens medarbejdere og vennekreds med et hjertelig til lykke!

Vi står uden al tvivl i et tidehverv. »Følg ej med strømmen, men følg med tiden, om du

vil holde dig ung i striden. – Hvis strømmen tager dig, vil den sluge dig. – Løber tiden fra dig, kan den ej bruge dig«.

Guds velsignelse over nutid og fremtid, i medgang og modgang!

En glædelig jul og et velsignet nytår ønsker jeg Nissum-venner og forhenværende elever. Tak for gode minder. Hilsen med C. Hostrups:

*»Julebud under storm og torden
melder og giver fred på jorden,
fred til at stride vor strid med mod,
fred til at vente på enden god,
højt under medbør og dybt i sorgen,
fred for både i går og i morgen«.*

Jeres Laurits Kaag,
Femmøllervej 10, 8240 Risskov.

1949 til 1967

Af A. Kristensen

Det var med underlige følelser, vi sidst i marts 1949 tog afsked med forstander Kaags, når vi tænkte på, at vi derefter skulle prøve efter bedste evne at føre det arbejde videre, som pastor Ad. L. Hansen startede d. 3. nov. 1887, og som min kones onkel, pastor Andreasen (1901–06), derefter pastor Mathiasen (1906–09), pastor Asschenfeldt-Hansen (1909–12), pastor Krogsøe (1912–19), forstander Meinild (1919–31) og sidst forstander Kaag havde ført videre.

Sidst i april 1949 kunne vi byde familien Lindskov Rasmussen velkommen, og vi havde 11½ uforglemmelige og gode års samarbejde. I det hele og store skylder vi vore medarbejdere den allerstørste tak for den hjælp, de var for os.

Det var på mange måder en vanskelig tid, da vi begyndte, der var rationering på mange områder, og andre nødvendige varer var det næsten umuligt at fremskaffe. Ved venners og forretningsfolks hjælp lykkedes det os at kunne byde vort første hold elever velkommen til en nogenlunde udstyret skole. Vi fik en god sommer, og mange gode år fulgte efter.

I 1954 kom en ny lov, som forbedrede skolens økonomiske forhold, hvilket på mange måder gjorde det daglige arbejde lettere, og i 1957 kunne vi begynde at bygge en ny fløj til skolen. Den nye fløj blev indviet i november 1958, og vi havde som taler daværende undervisningsminister Jørgen Jørgensen. Det var en af vore største dage. Otte år senere kunne vi tage to nybyggede lærerboliger i brug, og de var ikke færdige, før vi begyndte at drømme om en idrætshal. Den blev påbegyndt i sommeren 1967, men først fuldstændt efter vor afrejse.

Hermed er rammen om billedet af N.N.H. & E. i tiden 49 til 67 nogenlunde beskrevet, men indholdet er det vanskeligt at beskrive. Jeg mener dog at kunne sige med rette, at vore medarbejdere sammen med os gjorde forsøg på at efterleve skolens motto.

Hvad eleverne angår, ja – de var meget forskellige, men mange, mange skønne timer og aftener mindes vi med den største glæde og taknemlighed. Især var det rigt, når de lukkede op for, hvad der rørte sig i dem dybest inde. Vi forstod, at mange af dem virkelig søgte efter at få fred med Gud og at leve efter hans vilje. Vi forstod også, at bag en stor part af vore elever stod en forældre-kreds, som uden tvivl var os en stor hjælp i vort daglige arbejde på skolen, fordi de levede efter samme motto, og fordi de bad for skolen og for deres børn.

For os blev det ialt 18½ travle og på mange måder rige år. Vi måtte afbryde, da kræfterne ikke mere slog til, og vi følte, at vi ikke længere kunne gøre fyldest.

Med tak til Gud for, hvad han gennem 39 år havde givet, men samtidig med et ak, fordi man ikke havde magtet opgaven bedre, forlod vi den så kære, men også så krævende skole d. 21. okt. 1967 og flyttede til Struer.

A. Kristensen.

Der ligger intet nyt i, at også Ellen og jeg havde store betænkeligheder, da vi blev opfordret til at blive forstander Kristensen og frues afløser. Vi havde med egne øjne set, hvordan stillingen sled sine folk op.

Vi havde ligesom andre forstanderpar boet på »Brejdblik« og følte os godt hjemme dér. Men der følger også et ansvar med en opfordring. Vi var kommet til Nr. Nissum ad mærkelige veje. Havde søgt stillingen som lærer engang. Fik besked om, at den var besat, men et par år senere spurgte Kristensen, om vi stadig var interesseret, for så var stillingen åben for os. Dengang sagde vi ja, fordi vi følte, at vi nu havde chancen for at komme ind ved højskolen, hvad der altid – også da jeg i en sen alder kom på seminariet – havde ligget i luften. Vi lovede bestyrelsen foreløbig at tage posten i en 5 års periode. Den er nu gået – og en ny indledt.

Hvordan gik det så?

Vi oplevede det samme som andre, at det tog os helt, der er ikke tid til megen udenomssnak. Men vi oplevede også noget, som andre forstanderpar aldrig oplevede. Vi har oplevet eventyret.

Ingensinde har skolen kunnet hente så store beløb i såvel statstilskud som i elevtilskud som i disse år, takket være en ny lov for højskoler og efterskoler, og tildels begrundet i en stor elevtilgang.

Dette har bevirket, at det økonomiske pres er fjernet. Dog må jeg tilføje, at vistnok ingensinde har et forretningsudvalg og en forstander kautioneret for så stort et beløb, som vi gjorde, da hallen blev bygget. Det var en lettelse, da gældsbeviset blev tilintetgjort.

Den økonomiske fremgang gav sig udslag i, at nu var der råd til store vedligeholdelsesudgifter, indkøb af materiel m. m.

Et andet indtryk fra vores tid er omlægningen af befolkningsstrukturen, og herunder især skolespørgsmålet. Indførelsen af 8., 9. og 10. klasserne bevirkede et voldsomt pres på efterskolerne og til gengæld et mindre pres på højskolen.

Ved omlægningen til fællesskole for efterskolen og et 10 mdr.s kursus med indførelsen af statskontrollerede prøver var en ny tid begyndt. Efterskolerne havde nu samme tilbud til sine elever som folkeskolen, og så kunne man yderligere tilbyde kostskolens mange andre fordele.

Forældrene så straks dette tilbud. Indmeldelserne strømmede ind, og siden har vi konstant haft 70 elever på denne skoleform.

Men det gav tilbagegang for højskolen. Landboerne har altid været i flertal på højskolerne. Nu gik tidens udvikling dette erhverv imod. Der blev færre og færre landmænd, og dermed færre højskoleelever. Den længere skolegang var ligeledes hæmmende. Ungdommen påstod, at de havde gået lang tid nok i skole og ville prøve noget andet.

Regelen om 18 års elever blev ligeledes en prøvesten. Det vil nemlig sige, at der skal være godt 20 elever på hvert hold for at 9 mdr.s skolegang kan give 18 års-elever. Sommer- og vinterkursus for kvinder og mænd blev forældede udtryk, mest fordi 1. nov. og 1. maj ikke længere var den altovervejende skiftedag.

Vi var pisket til at forsøge noget nyt, og mener at have fundet det rigtige med 2 kurser og fællesskole for unge kvinder og mænd. Vi oplever nu den glæde, at ungdommen har opdaget højskolen som en mulighed efter såvel 10 års skolegang, realeksamen og uddannelser ved forskellige fag. Omlægning til fællesskole gav problemer. En gammel skole er

ikke bygget med fællesskole som mål. Der var mange og årelange besværligheder med bygnings- og især brandvæsen. Men det gik.

— — —
Mistede skolen så ikke mere end den vandt ved omlægningen?

Når man har været med i disse år, er svaret nogenlunde let. Skolen ville ikke have overlevet uden forandringen.

Et andet problem er mindst lige så alvorligt. Samfundets voldsomme råb om frihed nåede også indpas hos eleverne. Frihed fra alt, der var traditionsbundet. Nedtrædelse af alt, der var andre helligt, blev en fanemarch. Medlemskab af kristelige foreninger og politiske med blev umoderne og anset for upasende for frie mennesker.

Et eksempel: I 1963 var hovedparten af vore elever medlem af KFUM og K. I dag er det omvendt. Kun et fåtal er medlem af foreningslivet.

I denne forandrede verden lever vi hverdagen, derfor udbryder jeg: »Der har aldrig været så stor en opgave lagt hen til skolerne som i nutiden.« Sagt med andre ord: »Der er brug for vor skole som aldrig før.«

Grundtvig skulle en gang have sagt til Madvig under en debat i rigsdagen: »Det er ikke her den (højskolen) skal være, men det er her, den skal kendes.«

Disse stærke ord om højskolens betydning maner til eftertanke.

Jeg tænker med vemod på, at i min tid er det blevet umoderne med elevbibeltimer i fritiden. Det er blevet umoderne at gå til kirke osv., men derimod at være religiøst søgende uden at finde. Åndelige værdier er forringet i kurs.

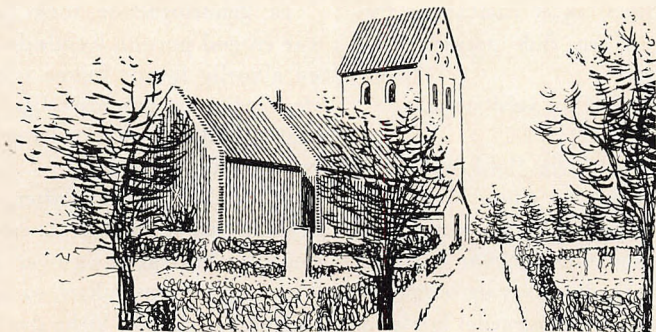
Derfor slår det dobbelt hårdt, når bedrevidende angriber vore skoler uden bagtanke for den udvikling, vort samfund har været igennem, og som har medvirket til, at foreningslivet ofte er indskrænket til mange ældre mennesker og uhyggelig få unge. Jeg nævner med vilje ingen foreninger ved navn, men vi kender dem alle.

Spørgsmålet er, om vi i vor skolegerning kan finde vor plads. Om vi stadig kan drive en skole, hvorfra eleverne rejser berigede hjem. Om vi kunne være vore elever til hjælp, som de robotter de er gjort til i nutidens maskinsamfund, og samtidig gøre dem til levende, interesserede og menneskeligt ansvarlige individer, der har brug for livet.

Opgaven for den 85-årige er stadig aktuel. Dens rolle er ikke udspillet. I 1958 indviede man en ny fløj. I 1968 en idrætshal. I 1972-73 igen en ny tilbygning, og andre opgaver venter.

Stille, som af sig selv, former H. C. Andersens verslinier sig som en bøn: Gud giv dig fremtid, som han gav dig minder.

Ellen og Ths. Mogensen.

Før og nu

Af Ths. Mogensen

Nogle erindringer fra Nr. Nissum høj- og efterskole fra årene 1949–51 og nogle tanker om uddannelse i dag.

*Se, skal jeg alt fortælle
fra mine ungdomsår,
hvad skæbne og tilfælde
mig da for hånden var,
jeg kan dog andet ej
end i forundring falde
ved Guds husholdnings vej.*

Denne salme af Petter Dass står i salmebogen (nr. 8) under afsnittet Lovsange, og dermed er den rette tone slået an til beretningen om en ung lærers indtryk fra Nr. Nissum høj- og efterskole 1949–51.

Meget ung. Meget nybagt. Meget uerfaren. Men meget optimistisk og åben over for alle de nye indtryk.

Sådan begyndte det.

Nu, de mange år efter, er det rystende, at man overhovedet havde mod til at gå i gang med denne opgave på et så spinkelt grundlag. Men ved Guds hjælp og lidt velvilje . . . Sådan må jeg have tænkt. Og det var heller aldrig gået, hvis den unge lærer ikke på enestående vis havde været omgivet af brave og hjælpsomme kolleger og et enestående forstanderpar samt af en flok positive unge med et godt humør.

Og dertil lagde Gud sin velsignelse.

For hovedparten af elevflokken var de fem måneder i Nissum en pause fra et eller andet praktisk arbejde. Det var før fællesskolernes tid, så om vinteren var det mest landmænd med barkede næver og begge ben på jorden. Om sommeren prægedes holdet af

piger, der var vant til at tage et tag med i hus, stald og mark.

Livet i stald og på mark, ved madlavning og rengøring havde belært disse unge om, at pligt, ansvar og hensyn hører til dagens orden, hvis en gerning skal lykkes.

Mange kom fra sunde kristne hjem. De havde en ballast med, der gjorde dem støtte og målsikre, men som også kunne blive årsag til visse kriser, når uprøvede meninger mødtes med andre livsholdninger. Det kunne gøre ondt, når meninger ikke kunne stå prøve, men det modnede og skabte stærke selv-tænkende unge.

For de unge, der kom fra isolerede miljøer, var det til stadig undren, at der fandtes så mange meninger om tilværelsen, ja, at verden var så stor, så stor. Reaktionen var mangeartede. Nogle skjulte sig bag en påtaget ligegyldighed, men de fleste åbnede sig som en blomst for solen og sugede til sig af lyset og livet. Og når sindet var fyldt af begejstring over livets rige gave, og når glade øjne fortalte, at man havde set glimt af Guds storhed og kærlighed, hvad var der andet at gøre end at synge alt dette ud i lovsang. Og hvor de sang, disse unge. I klassen, på ture, i dagligstuen, på værelserne.

Et gennemgående træk hos elevflokken var en god portion livsglæde og humør. Bag en alvorlig facade kunne lure det mest underfundige og uimodståelige lune og en genial opfindsomhed, når der skulle laves numre med en kammerat.

Jeg husker en lørdag aften, vi sad »en snes stykker« på et værelse, da en alt for godtroende fyr beklagede sig over, at læggene var forsvundet i hans bukser, og at han ikke havde andre at få på i kirke dagen efter. Da jeg

gav knægten det gode råd at lægge bukserne under madrassen om natten og derved få presselæggene frem på ny, var der straks en af disse skurkagtige kammerater, der tilføjede det »gode råd«, at for at undgå fnug på bukserne kunne man vende vrangen ud på dem.

Tro det eller ej. Næste morgen stillede drengen ved min dør iført de »pressede« bukser, der jo altså havde læggene spejlvendte. Jeg vil aldrig glemme det komiske syn, men da drengen var gråden nær, bed jeg latteren i mig, halede ham skyndsomst ned ad køkkentrappen for at undgå sensationshungrende kammeraters nysgerrige blikke, og ved hjælp af en stor cigar lykkedes det at overtale skrædderen til at rette skandalen så betids, at drengen nåede at komme i kirke.

Men hvor levende og travlt optaget den enkelte end var af de mange spændende aktiviteter i hverdagen, så var der dog også tid til stilhed. Og mange fandt ind i den stilhed, hvor kun det største sker. Og der skete store og uforglemmelige ting, når to-tre kammerater eller veninder fandt sammen i fortrolig samtale.

Det skete også, at der lød en stille banken på min dør en sen aften, efter normal

gå-til-ro-tid. Men nød bryder alle love. Og så oplevede man disse uforglemmelige timer, hvor en eller flere unge skulle have læsset af. Ikke til en lærer, men som menneske til menneske. Hvor kom man til at holde af disse unge for deres ærlige søgen efter at få deres livsmønster til at danne et meningsfyldt billede.

Mange af eleverne var uhyre diskussionslystne. Der var visse værelser, hvor man næsten altid kunne være sikker på at dumpe ind midt i en højroret debat. Emnerne var vidt forskellige. En ivrig retsstatsmand kunne i timevis kæmpe mod en flok forstokkede venstremænd. En militærnægter kunne i kampens hede forglemme sig selv og afgøre sagen i et raskt livtag. Der var »kyndige« på næsten alle livets områder. Og nu sidder en del af disse »folkeførere« måske som satte kvinder og mænd i skolenævn, menighedsråd, husmoderforeninger o.s.v.

Men andre elever tog livet lettere. De fandt tidsfordriv i at lave sjov i gaden. Det var ikke ønskværdigt at få en sådan flok indendøre. Man vidste aldrig, hvad der kunne ske. Eet var dog næsten sikkert: kræfterne skulle bruges, og derfor endte det gerne med en voldsom brydekamp på gulvet. Det var

naturligvis vinterholdene, der gik så voldsomt til værks. Med pigerne om sommeren forholdt det sig anderledes. Det var noget med hyggelig venindesnak, store stemningsudsving, hvin og latter og døre, der smækkede til værelserne.

Jeg ved fra mange, at disse 5 måneders høj- eller efterskoleophold blev af uvurderlig betydning. Mange fik knyttet venskabsbånd for livet. De fleste fik åbnet udsigten fra det lave ind til en rig og spændende verden, som de ikke før havde kendt. Størst betydning fik tiden i Nr. Nissum for de mange, der blev bestyrket eller fornyet i deres tro på en almægtig og kærlig Gud.

Og den unge lærer gik det sådan, at han fuldstændig tabte sit hjerte til høj- og efterskolen i almindelighed og til Nr. Nissum høj- og efterskole i særdeleshed.

Og nu på det sidste er det gået så ejendommeligt til, at jeg igen har lejlighed til at undervise på skolen og til at færdes blandt eleverne og lærerne.

Meget er forandret i de mellemliggende år. Og sådan må det nødvendigvis være, hvis en skole skal nå tidens unge.

For efterskolens vedkommende har de største ændringer nok været overgangen til fællesskole og indførelse af 10 mdr.s skole med statskontrolleret prøve.

Spørger man, om efterskolen stadigvæk er en tidssvarende skoleform, ligger svaret i den kendsgerning, at efterskolen i flere år har været fyldt til trængsel.

Jeg skal her nævne nogle af de mange grunde til denne søgning:

1. Den forlængede skolegang har bevirket, at et skoleskift er et naturligt ønske for mange unge.
2. I efterskolen er der rige muligheder for samvær med jævnaldrende unge, og derfor få muligheder for at kede sig i fritiden.

3. En del unge skal alligevel skifte skole i landdistrikterne og ønsker derfor at tage på kostskole. Måske undgår man derved en lang skolevej.
4. Efterskolen kan efterkomme næsten alle fagønsker på grund af det store elevantal og en større spredning af undervisningstiden.
5. Mange hjem har tradition for at sende deres unge på en efterskole, der vedkender sig et kristent livssyn.
6. En del unge trænger til klimaforandring. Det kan skyldes problemer i hjemmet, i skolen eller med kammeraterne. På efterskolen er der lejlighed til samvær med lærere, der hører hjemme på skolen – også i en del af fritiden, og derfor har tid og vilje til at beskæftige sig med de unges personlige problemer.

Som erhvervsvejleder kan det kun glæde mig, at efterskolen har formået at skabe sig et godt og solidt ry i erhvervslivet og inden for de højere skoleuddannelser. De unge, der har en god udtalelse med sig fra en efterskole, vil næsten altid møde velvilje i en ansøgersituation.

Man må beundre efterskolens folk for, at de har kunnet klare den prøveforberedende undervisning uden at tabe den frie skoles egentlige mål:

Først opleve,
så oplyse.

Jeg håber, efterskolen må kende sin besøgelsestid, når det nye skolelovsforslag om enhedsskolen skal realiseres. Det vil stille store krav til efterskolen, men også give den nye muligheder.

Højskolen, der jo er den egentlige fødselar, bæres ikke af helt så blide kår som efterskolen.

I dette eksamensglade land må højskolen i disse år skabe sit eget værd. Her er ikke stadfæstet en bestemt stofmængde, her gives

ingen ministerielle prøver eller vurderinger i form af karakterer eller autoriserede afgangsbeviser. I det hele taget ser højskolen helt væk fra tanken om at måle mennesker i talværdier.

Og da mennesker i dag i almindelighed stræber efter en god placering i konkurrencesamfundet, og da konkurrencesamfundet har gjort sig afhængig af den kunnen og viden, der kan måles i kvotienter, betragtes et højskoleophold af mange som en uproduktiv luksus, der ikke kan indpasses i de få uddannelsesår, der er til rådighed.

Men nu er der på det seneste ved at ske det, at mens mange har ladet sig oplugne af jag efter penge og andet jordisk gods, så vokser der i en del mennesker en ny erkendelse frem. En erkendelse af, at jaget efter prestige, succes og karriere har sin bitre pris. Derfor står mange af, og spørger i stedet for efter medmenneskelighed, trivsel og identitet: Hvem er jeg? Hvad er jeg her for? Hvor går jeg hen?

I erhvervsvejledningen møder vi denne indstilling hos mange unge. De udtrykker deres erhvervsønske sådan: »Vi vil gerne have med mennesker at gøre« – og mener dermed, at de gerne vil være omsorgsassistent, børnehavepædagog, ergoterapeut, sygehjælper o.s.v.

Også en del, der er kommet lidt op i årene, går ofte med en drøm om at skifte over til et af disse »menneskelige« erhverv.

Hvad ligger der i dette udtryk: »at have med mennesker at gøre?« En forretningsmand, en håndværker, en taxachauffør for eksempel har jo også med mennesker at gøre. Et af svarene må være ønsket om en anden funktion. At sælge, at producere, at transportere dækker ikke den enkeltes følelsesmæssige behov sådan, som man forventer det vil ske ved at opdrage, pleje og beskæftige mennesker.

Der er for mig noget særdeles tiltalende i disse synspunkter, men for det første kan det være uhyre belastende »at have med mennesker at gøre«, og for det andet ville det bekymre mig, hvis alle andre jobs skulle overlades til udelukkende følelseskolde mennesker. Det er meget vigtigt, at der på alle arter af arbejdspladser findes forstående, hjælpsomme, »menneskelige« mennesker.

Hvad har disse betragtninger så med højskolen at gøre?

For det første betragtes et højskoleophold som et ret selvfølgelig led i uddannelserne inden for de sociale og pædagogiske fag samt pleje- og omsorgsarbejdet. Derfor tilbyder højskolen fag, der peger direkte hen på disse uddannelser.

Endvidere tilbydes almindelige skolefag til de elever, der ønsker at få skolekundskaberne frisket op og forbedret med henblik på en videregående uddannelse, f. eks. HF.

Endelig er højskolen, sådan som det altid har været dens grundlæggende idé, stedet, hvor man får lejlighed til at koble fra over for hverdagens pligter og travlhed. Det gives der mulighed for i samværet med nye kammerater og veninder. Samtidig modner det og giver nye perspektiver, når man benytter sig af lejligheden til at lytte, læse, skrive, drøfte, spørge, synge, spille, forme, øve idræt o.s.v.

Nej. Højskoletanken har langtfra overlevet sig selv. Det er et spørgsmål, om ikke netop højskolen er svaret på vor tids søgen og spørgen efter holdepunkter i tilværelsen. Hvorfor søge svaret i horoskoper og Østens mystik? Hvorfor dyrke idoler og amuletter? Hvorfor skjule sig i primitive dragter og stimulerende midler?

For de mennesker, der tror på eller ønsker at tro på, at Kristus er svaret til spørgende mennesker, ligger vore kristne højskoler rundt i landet og venter på at formidle dette svar til Danmarks unge.

Også vores 85 år gamle, men stadig unge skole på bakken i Nr. Nissum venter. En del af Danmarks 82 højskoler har i modernis-

mens og demokratiets navn forladt deres oprindelige grundholdning til højskoletanken.

I brochuren fra Nr. Nissum højskole står der bl. a.:

Skolen vedkender sig *stadig* et kristent livssyn.

— — —

Tilbage er at ønske tillykke.

Lykke og lykkes er to ting. Skal gerningen på Nr. Nissum høj- og efterskole lykkes, må vi være stærke i håbet og vedholdende i bøn-
nen om, at skolens ledelse og lærerkårer må få mod og kraft til deres store og betydningsfulde opgave.

Derfor må skolens stadige sang være:

*Kundskabs fader, visdoms væld,
til vor gerning giv os held.
Hvad her plantes, lad det lykkes,
hvad her grundes, lad det bygges
på den rette hjørnestein.*

*Lad en slægt opvokse her
sund og flink til livets færd,
vokse op ved Helligånden,
vokse med Guds søn ved hånden
fremad til vort himmel-hjem.*

(Edv. Lembcke)

Hjemmets tak

I anledning af skolens 85 års jubilæum mindes vi årene med tak; det begyndte 1929, da Kirstine Kjeldgaard Olesen blev elev i 3 måneder, som var det almindelige højskoleophold for piger.

Vinteren 1934 i januar var jeg på et landbrugskursus. Vi havde mange gode landbrugsfaglige timer, også foredragstimerne står som noget meget værdifuldt, ligesom den frie underholdning og samværet med lærere og elever var en oplevelse, man aldrig glemmer.

Senere fik vi den glæde som forældre at aflevere vore børn på højskolen for at udvide deres skolekendskaber, husholdning, håndgerning og husflid m. m. i nogle måneder.

Det at være i Nr. Nisum har også givet dem kristelige værdier, som har været med til at præge dem senere; opholdet blandt gode kammerater og lærere blev også for dem: »skolen for livet«.

Vi mindes i taknemlighed de forskellige forstandere, deres hustruer og iøvrigt alle, som er eller har været ansat på høj- og efterskolen.

Vi glæder os over den store udvikling, skolen har haft gennem årene med nybygninger m. m. og håber, det stadig må være i samme ånd som før: »bed og arbejd«. Hvor var det festligt til forældredage, repræsentantskabsmøder og elevfest, når ungdomssangen lød:

*Du Gud, som har os alle kær
vær dine børn med bistand nær,
at arven, som vi bygger på,
til næste slægt kan øget nå.*

*Lær os i ungdom ågets tugt,
så manddom bærer moden frugt,
og lad vor slægt den sandhed se,
som ene læger tidens ve.*

Hilsen fra familien

Sigurd Hansen, Ljørslev Mors.

Jubilæumsindsamlingen 1972 - hvorfor?

Når man læser skolens historie går ét træk igen mange gange.

Der er ofte henvendelser til gamle elever og gamle venner om at støtte skolen ved at skaffe flere elever og færre gange om at give pengegaver.

Resultaterne er ikke til at klarlægge i alle enkeltheder. Sikkert er det, at mange elever er kommet til skolen, fordi gamle elever anbefalede den. At fremlægge beviser for de helt store indsamlinger er mere sjældne, men ofte modtages der bidrag til udsmykning af skolen m. m. Alle disse bidrag er beviser på trofasthed og medansvarlighed overfor skolen.

Bestyrelsen og repræsentantskabet er klar over på forhånd, at 85 års jubilæets indsamling ikke vil sætte rekord, men baggrunden er den ganske simple, at mennesker, der føler et ansvar mod skolen, får en lejlighed til at vise dette.

Dertil kommer, at en gave forpligter, dvs. at vi, der modtager denne, forpligter os til at anvende den ret.

Alle, der vil sende en gave til skolen i ovennævnte anledning, skal sende beløbet på giro 4 21 25 – og mærk venstre talon med »Jubilæumsgave«.

Hvis man ønsker det – udstedes der gerne kvittering til skattevæsenet på indbetalte beløb.

E. Mejdahl / Tbs. M.

En regnetime i 9. b

»Må vi ikke synge en sang?« lyder det fra eleverne.

»Jo, hellere end gerne. Hvad skal vi så synge?«

Der kommer ti forslag på én gang. Vi får en snak om, hvorfor vi netop vælger den eller den sang.

»Det er melodien, der er det afgørende,« slår én fast. »En melodi, der er frisk og iørefaldende.«

Hvad så med teksten. Tænker vi i grunden over, hvad vi synger? Ikke ret tit – og dog er der noget, der får lov at bide sig fast. Hvad med salmerne? Mange er meget begejstrede for de moderne salmer. »Her er melodierne, som de skal være – men de hører nu ikke hjemme i kirken,« mener så godt som hele klassen.

»Nej, der vil vi beholde salmebogen.«

Og hvorfor? Der kommer mange svar. Et svar: Melodierne er ikke højtidelige nok. – Et andet svar: Nej, der skal man have en tekst, der giver én noget at tænke på. – Et tredje svar: Teksten er mere egnet for børn. – Et fjerde svar: Melodierne egner sig ikke for orgel.

Det er meget sjovt at høre disse svar. Eleverne er i virkeligheden meget traditions-

bundne, og holder meget af »det gamle«. Det er altså ikke 9. b, der vil have alt lavet om og det gamle afskaffet.

»Hvad mener I så om teksterne i salmebogen? Er de svære at forstå, som mange hævder?«

Her lyder et afgjort nej.

Dette bekræfter historien om den gamle, enfoldige kone, der lå på sit dødsleje. Hun havde glemt så godt som alt, så forkalket var hun. Men hun kunne dog huske en sætning, som hun havde lært i sin barndom. »Alt står i Guds faderhånd«. Det var en salmelinie, som hun forstod – og hvad mere havde hun brug for.

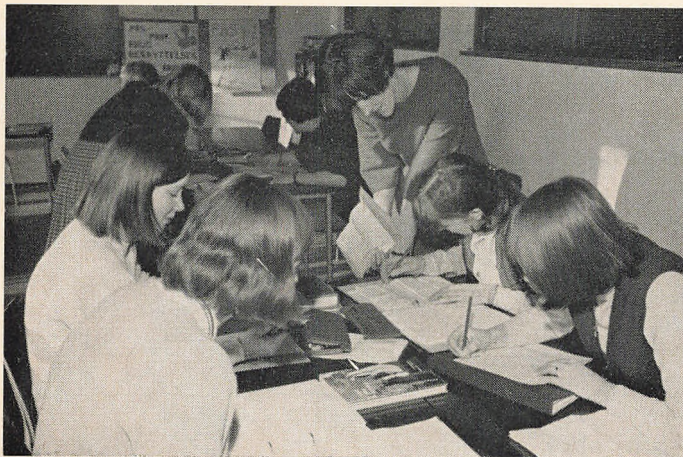
Vi slutter timen med at synge: »Du gav mig, o Herre, en lod af din jord« – og vi standser op ved sidste vers, der lyder sådan:

*Så lær mig da, Herre, at dig til behag
jeg bruger det pund, mig blev givet,
at fylde med hæderligt virke min dag,
at hjælpe og værne om den, som er svag,
at elske, thi deri er livet.*

*Og giv mig til sidst
et navn, Herre Krist,
som er i din livsbog indskrevet.*

Det vers forstår vi alle.

Edel Juhl.

JULEHILSENER

Højhedens Gud, som kom herved

*Højhedens Gud, som kom herved
i ringhed klædt!
Lovsangen er din rettighed,
hvor du er stedt;*

Der er juletoner i denne gendigtning af en gammeltestamentlig salme. Der er tale om Guds forhold til mennesker og om menneskets forhold til Gud. Det er bibelens tema, og det er julens tema.

Højhedens Gud! Han, der formår langt ud over, hvad vi beder og forstår. Der er grænse for vore forestillinger, vore evner og muligheder, men han er Højhedens Gud.

Som kom herved! Han er ikke menneskets opfindelse eller indbildning. Der er ingen, som har hentet ham ned fra himlen eller hentet ham op fra det dybe. Han kom selv, og han kommer. Herved kommer der forbindelse mellem Højhedens Gud og os.

Han kommer i ringhed. Det er hans måde at møde os på, så vi ikke skal have med ham at gøre af selvished, og så den ringe ikke skal sige: Jeg kan ikke tage imod ham.

*O store kærlighed
at du kom til os ned!
vi var jo rent fortabte*

*ved fald og slem udyd,
nu sender han, os skabte,
os fred med englelyd!
O, det er hjertens fryd!*

Højhedens Gud giver os, hvad der ikke tilkommer os, for at vi kan give ham, hvad der tilkommer ham: Lovsangen!

*Højhedens Gud, som kom herved
i ringhed klædt!
Lovsangen er din rettighed!*

Glædelig jul.

E. Mejdahl.

Kære gamle elever

Det kan blive så svært at samle sine tanker om den forestående jul og at skrive en julehilsen til bladet, når der er hundrede og sytten ting, der også skal gøres samtidig.

Julen 1972

Den modtages af mange – vel de fleste – som en fest med gaver, man giver og modtager. En fest med levende lys og et veldækket bord.

Vi ved alle, at det hører med til en hyggelig jul – en rigtig jul.

Julens evangelium

Egentlig er dette budskab da også hyggeligt og stemningsfuldt med barnefødsel, engle, lovprisning af Gud o.s.v.

Men dybest set så er det, at vi igen skal fejre jul, *at modtage et budskab*, der helt forandrer vort liv. *Altså, hvis vi modtager det?*

Hvis vi selv kan klare alle livets problemer. Føler os ovenpå, uden nød o.s.v., da er budskabet om en frelser selvfølgelig en tåbelig tanke.

Derimod, hvis livet bliver så stort og opgaverne så mange, at man føler sig afmægtig, eller livet bliver så utåleligt, at man ikke kan være med længere, da bliver der i begge – eller i mange lignende tilfælde – brug for en frelser. *Julens budskab bliver en realitet.*

Vi ønsker jer alle – kendte og ukendte læsere – en hyggelig og fornøjelig julefest med slægt og venner, men endnu større ønsker om, at julens budskab må blive modtaget af os som Guds tilsagn til mennesker under alle forhold.

*O, kom til os alle, du højtidens drot,
om lokken er gylden, om håret er gråt.*

Ellen og Ths. Mogensen.

Johs. 3, 16: »Thi således elskede Gud verden, at han gav sin Søn den enbårne, for at enhver, som tror på Ham, ikke skal fortabes, men have evigt liv«.

Har vi med tak og tro modtaget denne nestående julegave, da kan vi i sandhed ønske hverandre en glædelig jul!

*Familien A. Kristensen,
Bredgade 32, 7600 Struer.*

Et barn er født - og hvad så?

Ja, hvad så? – Her kunne anlægges vidt forskellige syn, og svarene ville blive derefter. Tager vi historiens briller på, da ved vi alle mere eller mindre om, hvad den barnefødsel i Betlehem fik at betyde – både for samtiden og tiden derefter helt op til vor tid. Og det gælder kulturelt, lovgivningsmæssigt, samfundsmæssigt, familiemæssigt og personligt.

Hvor mange tragedier har ikke deres historiske baggrund i Betlehems-underet? Først rettet mod de kristne (disciplenes martyrium, katakomber osv.). Senere fik de kristne selv den magt, de før lå under for. Så følger kors-tog, pavedømme, religionskrige osv.

Eller tænk på spændinger grupper imellem helt ned til de mindste geografiske områder. Og det kan mødes i det enkelte hjem – ja, endog hos det enkelte menneske kan opstå dybe og skæbnesvangre konflikter. – Og alt hvad her er nævnt har historisk én fælles-nævner: *Et barn er født.*

Og hvad så? – Julen 1972. I vor situation. Hvem er Han – for os? Det er aktuel nutids-historie. At han er Guds søn og verdens frelser, det er den påstand, som også i dag må virke til tro eller vantro, trøst eller forargelse. – Her gælder det ikke for mig om at forklare, hvorfor jeg tror. Mere væsentlig synes det mig at få en eller anden læser til at overveje, hvorfor du evt. ikke gør det.

At så meget ondt og ukristeligt har fulgt kristendommen som en skygge gennem tiderne, synes ikke for mig at være et bevis for at afskrive Kristus som Guds søn. Disse »skygger« er ikke »på grund af«, men tværtimod »på trods af«. Derfor er disse kun en understregning af et behov for hjælp fra en magt uden for os selv: Hans Almagt.

Og så må vi da fejre jul igen. Sidde i kirken og synge om barnet i krybben. Vi må glæde os på barnevis. – Men vi må ikke glemme, at om end julen varer længe, så bærer det

dog mod påske. Barnet bliver mand. Han gik omkring og – åndelig talt – gør det endnu. Til tro eller vantro. Tilsyneladende mest det sidste; men hvem ved?

Et barn er født
– – og hvad så?

Det er dit og mit svar på dette »og hvad så«, der er afgørende for, om han blev født forgæves – – for os!

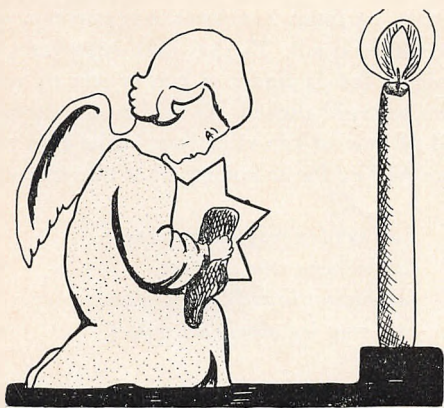
Vi i Kirkebyen 14 ønsker alle bladets læsere en velsignet julefest – og en særlig hilsen til alle I, som er fra «vor tid».

Bendte og Otto Grønbæk.

Glædelig jul og godt nytår ønskes kendte og ukendte.

K. E. Sørensen.

Julens eventyr og virkelighed

Alle vil uvilkårligt til ordet eventyr føje: »Der var engang . . .« De, der har øren for klang ovenfra, vil til ordet virkelighed føje juleevangeliets første ord: »Men det skete i de dage . . .« Der er over julens vidunderlige budskab eventyrets glans, men også en virkelighed, der fortæller os, at noget helt enestående er sket til menneskenes frelse: »Jesus lod sig føde«.

Eventyr betød oprindelig bare oplevelse, og det kunne lige så godt være fra fantasiens luftige verden som fra virkelighedens under-tiden barske verden. Senere er ordet i Norge og Danmark gået over til at betyde en episk (fortællende) beretning om mærkelige hændelser oplevet alene i fantasien. Derfor er intet utænkeligt i eventyret. Der males med stærke farver. Feer, trolde, drilagtige nisser, mennesker, der er djævle, mennesker, der er engle, færdes i eventyrets uforpligtende verden, for vi lækkes ikke til et ansvar. Men at blive i eventyret vil være at fornægte virkeligheden. Hvis det skal blive ret jul for os, må vi omstilles til den verden, der fortæller os, at der bag julens eventyrside ikke blot er noget for øjnene og fantasien, men først og fremmest for hjertet. Når julens herre, Jesus, taler til vore hjerter, bliver livet kvalificeret,

dvs., at vi får et ret forhold til frygten og angsten. Til julens virkelighed hører ordene: »Frygt ikke, thi se, jeg fortæller en stor glæde, som skal være for hele folket«. – Jesus kom, og Jesus vil komme til hver, som ikke vil nøjes med julens ydre glans, men gerne vil åbne hjertet for ham.

*Kom, du ærens konge! kom,
hjertet er din ejendom;
rens det, dan det,
som du vil,
jeg kun dig vil høre til.*

Glædelig jul – i Jesu navn.

Sigrid og Poul Jeppesen.

Glædelig jul

*O, han oplader påny den dør
til glædens paradís,
som længe for os stod lukket før,
ham være lov, tak og pris.*

I forventning og glæde over den tilstundende jul sender jeg alle bladets læsere ønsket om en rigtig glædelig jul og et velsignet nytår.

»Jepp«.

En julehilsen

Det er ikke til at forstå, at vi nu igen skal til at fejre jul. Allerede nu skal vi til at tænke over, hvordan denne fest skal holdes. Det er jo første gang, vi skal holde jul, efter at vi er blevet gift, og vi skal til at skabe vores juletradition. Vort ønske er, at det vigtigste ved vores jul må være at fejre Jesu fødselsdag. Det samme vil vi ønske for jer. Hermed ønsker vi alle en rigtig glædelig jul.

Karin og Ole Skov.

Vor Jesus

*Den yndigste rose er funden,
blandt stiveste torne oprunden,
vor Jesus, den dejligste pøde,
blandt syndige mennesker gro'de.*

Brorson bruger her nogle ord fra Højsangen til at sige det, der ligger ham på sinde. Det er sikkert ikke det, Højsangen mener, men Brorson vender og drejer ordene og får dem vendt til egen fordel. Dette første vers siger faktisk det samme to gange. Først det poetiske billede af Jesus som rosen, der er funden, og derefter forklaringen på de poetiske vendinger, for det er jo ikke alle, der kan tolke poesi.

Rosen er funden. Det skulle man ikke tro, når man ser sig om i vor forvildede verden. Det er i dag sådan, at det er højeste mode at være et søgende menneske, men det er nærmest latterligt at være et menneske, der har fundet det, det søgte. Man søger inden i sig selv, og finder kun tomhed og evt. en hel del snavs. Man søger blandt mennesker, og finder, til stor tilfredshed for én selv, endnu mere tomhed og snavs. Man søger i Østens mysterier, og finder naturligvis mystik, hvilket tiltrækker mange mennesker, men hvad er det i virkeligheden, man søger. Det er mening med livet. Det finder man ikke i sig selv, eller blandt andre mennesker, eller i Østen, men naturligvis i selve livets kilde.

*Al verden nu burde sig fryde,
med salmer mangfoldig udbryde,
men mangan har aldrig fornummen,
at rosen i verden er kommen.*

Man siger jo også, at det mennesker først bliver blind på er øjnene. Hvis man ikke vil se, kan man da heldigvis blive fri. At mennesker aldrig har fundet ud af, at Jesus virkelig kom til jorden, kan man mærke af den manglende jubel. En så stor glæde på jorden kan man ikke grave ned og glemme. Det kan ikke

skjules, og ingen kan være interesseret i, at det bliver skjult. Vi skal ikke søge Jesus i egoisme, for da finder vi kun os selv og vor egen tilstrækkelighed. Vi skal ned i støvet, ned på knæ, så kan vi få Jesus i tale. Han vil ikke stå i kø for at komme til at tale med os.

*Lad verden mig alting betage,
lad tornene rive og nage,
lad hjertet kun dåne og briste,
min rose jeg aldrig vil miste!*

Hermed ønskes skolens venner en glædelig jul samt et godt og velsignet nytår!

*Mikael, Henrik, Marie og
Frank Arendt Laursen,
Solbakken.*

Med os han bytter -

»Med os han bytter«. Sådan kan det vidunderlige julebudskab også udtrykkes, og vi glæder os til igen at synge nr. 91 i salmebogen – »Nu vil vi sjunge og være glad«.

»Med os han bytter«. Ja, det er sagen. Guds søn ville være vor broder, og derfor tog han menneskekår på sig for derved at kunne skænke os sin guddommelige magt og stilling.

Jesus bytter med os. Han bliver svend, mens jeg, den fattige træl, løftes op og bliver herre. Så stort er det, og vi bliver aldrig færdige med at undres over Guds kærlighed og rigdom.

Sådan må vi få lov til endnu engang at opleve julen. Bibelens og salmebogens vidnesbyrd klinger sammen, og hvis vi ellers vil erkende vor stilling og åbne os for Jesus Kristus, så må vi opleve dette bytte. Han stiger ned for at tjene, og vi løftes op.

»Og ordet blev kød og tog bolig iblandt os, og vi så hans herlighed, en herlighed, som

den enbårne søn har den fra faderen, fuld af nåde og sandhed.«

*Med os han bytter så underlig,
Guds søn, vor broder fin,
vort kød og blod han tager på sig
og skænker os guddom sin.*

*En svend han bliver og herre jeg,
som før var fattig træl,
hans kærligheds dyb udgrundes ej
og ikke hans rigdoms væld.*

Med ønsket om en god og glædelig jul sendes de hjerteligste hilsener til højskolens venner og tidligere elever.

Gudrun og Hans Lindskov Rasmussen.

GLIMT

Adventstiden ligger for. Ofte tænker jeg på, om vi i lærerstaben måtte have lykke og evne til at skabe »forventning« hos eleverne. Med andre ord – om vi kunne skabe en juleforventning, der rækker ud over det, vi i dagens Danmark mener med juleforventning – om vi kunne være med til at gøre julen til en fest.

Sct. Luciafest, julehyggeaften, juleklip, julefortællinger osv. indgår som et naturligt hele, der afrundes med selve juleafslutningen d. 22. dec.

Kirkeårets tekster bruger jeg i år som hovedemne ved morgenandagterne. Hvorfor? Jeg ville så gerne være med til at skabe interesse for kirken og dens lære. Derfor »forbereder« vi selve hverdagen ved at forberede søndagen.

Kvindekredsens basar var velbesøgt. Der var fin og god stemning – og stor købelyst. Der blev et overskud på ca. 5200 kr.

Kiosk er under forberedelse. Indrettes i det gamle sikringsrum. Vi håber at standse den mere eller mindre »tuskhandel«, der drives af eleverne indbyrdes.

Jubilæumsindsamlingen er ikke sluttet. En beklagelig trykfejl berettede det i sidste nr. Læs andet steds.

Markarbejdet er veloverstået. Bjarne og Josef har gjort alt, hvad rigtige landmænd bør gøre for at skabe det bedst mulige såbed i foråret 1973.

Havearbejdet er ligeledes ved at nå sin afslutning i første omgang. Beskæring af træer og buske kommer senere.

Endnu har vi ikke fået piger til køkkenarbejde og rengøring. Nu henvender vi os så i andre blade og håber ad denne vej at få den nødvendige hjælp.

Nybygningen. Ja, det går lidt langsomt – alt for langsomt, synes jeg. Man havde lovet, at vi skulle flytte ind til jul i vor lejlighed, men der er hverken døre, loft, gulv osv. endnu.

Havde håbet på, at nederste etage kunne tages i brug d. 7. jan., men måske bliver det umuligt. Der er sikkert mange, der venter på samme håndværkere, som vi gør.

Højskoleholdets elevtal stiger støt og meget roligt. Hvis der vil komme tilmeldinger i december og juletiden som her i november, bliver vi fuldtallig. Jeg skrev HVIS.

Jubilæumsgaver

Vi har med tak modtaget:

Ellen Lauritsen, 1958	100,-
Johs. Mørck, 19/20	100,-
Lene Kristiansen, 66/67	50,-
Lilli Nielsen, 47	25,-
Martin Gielsgaard, 71/72	25,-
Bodil Thorsen, 64 og 69	30,-
Elisabeth og Johs. Hejbøl, 58/62	100,-
Annette Fløystrup, 71	50,-
Katrine Iversen, 22	30,-
Johs. M. Nielsen, 10/11	200,-
Elsø og Niels Korteg. Pedersen, 25/26	100,-

Ialt 810,-

Højskole og Efterskole

Tlf. 07 – 89 10 04 – 7620 Lemvig

HØJSKOLEN:

4 mdr.s efterårskursus. Begynder september.
5 mdr.s vinter- og forårskursus. Begynder januar.
4 og 5 mdr.s kursus, der begynder september.

EFTERSKOLEN:

10 mdr.s kursus for 14–17 årige. Begynder 15. august.
8., 9. og 10. klasse, evt. med statskontrollerede prøver.

Vinterelevstævne

afholdes søndag d. 4. febr. 1972 - Program i næste nr.

★ Højskolepost

VORE MØDER

- 25. dec.: Haunstrup. O. G.
- 27. dec.: Nautrup. F. L.
- 27. dec.: Harring. J. P. V.
- 27. dec.: Asp missionshus. Forældre og børn.
A. Kr.
- 28. dec.: Struer. P. J.
- 29. dec.: Sahl Hvilehjem, Vinderup. A. Kr.
- 30. dec.: Fabjerg. P. J.
- 18. jan.: Lyngs. P. J.
- 18. jan.: Nees. Ths. M.
- 19. jan.: Lomborg. Ths. M.
- 30. jan.: Thorning. Ths. M.
- 31. jan.: Rom. P. J.

JUBILÆUMSINDSAMLINGEN

er *ikke* afsluttet, og andet sted kan du se de første resultater.

PROGRAM og OPLYSNINGER sendes gerne til alle, der retter henvendelse herom.

* Adresseforandringer

- 69–71 Frk. Ninna Hoffmann, Engkrogen 7,
7400 Herning.
- 70–71 Gert Nielsen, c/o Engberg, 43 Sidney,
PL. BK. LN. HGTS. NYG. NY 11201,
U.S.A.
- 71–72 Jørgen Mølgaard Jørgensen, c/o Aagaard
Jørgensen, 7480 Vibbjerg.
- 1963 Fru Anna Grethe Vestergaard, Lassons-
vej 4, 7430 Ikast.
- 1966 Frk. Lilly Kristensen. – Fru Lilly Kristen-
sen, Bjørndrup, 7900 Nykøbing M.
- 1966 Frk. Betty Albæk, Pontoppidansvej 7,
7400 Herning.

Udgivet af Nr. Nissum Højskoles Elev- og Venneforening. — Redigeret af forstander Ths. Mogensen.

CHRISTENSENS BØDTRYKKERI STRUER 25030